

ИНГ-ПРО ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

ЧАСОПИС ЗА РАЧУНОВОДСТВО, ФИНАНСИЈЕ И ПОРЕЗЕ

јануар 2021 / број 49

1/2021

Срећан Божић
и радосну
нову 2021.
жели вам
ИНГ-ПРО !

Србија, Златибор, водопад Гостиље

Дивна вода стиже до нас право са извора у најкраћем могућем року. Кад је пијемо, осећамо се као да стојимо у најлепшој природи, док се у позадини чује тихи жубор, који смирује и опоравља. Дивна вода нас поново повезује са природом, али и са нама самима.

Све Дивна воде су висококвалитетне и извиру на местима нетакнуте природе. Изворног квалитета и свеже, доспевају у чашу Корисника после само неколико дана од пуњења на извору. Могу се конзумирати свакодневно и у неограниченим количинама.

Свака од њих је другачија и на неки посебан начин благотворно делује на људски организам.

Претплатите се на неки од наших повољних пакета за правна лица или домаћинства и уживајте у здравој и свежој води на послу или код куће!

www.divnavoda.rs

ЦЕНТАР ЗА БРИГУ О ДИВНИМ КОРИСНИЦИМА
0800 111 111

ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

ISSN 2560-3221

Година V, број 49,
ЈАНУАР 2021.**Оснивач и издавач:**

ИНГ-ПРО

Издавачко-графичко д.о.о.
Београд, Веле Нигринове 16а**За оснивача и издавача:**

Горан Грчић и Владимир Здјелар

Главни и одговорни уредник:

Др Маријана Жиравац Младеновић

Аутори чланака у овом броју су:

мр Жељко Албанези;
Јелена Драгојловић, самостални
саветник у Одсеку за порезе на
имовину Министарства финансија;
мр Јован Чанак;
др Маријана Жиравац Младеновић,
главни и одговорни уредник часописа
„Пословни саветник“;
Соња Николић, виши саветник у
Министарству финансија;
дипл. екон. Тања Ђелкапић, млађи
саветник у Министарству финансија

Технички уредник:

Милена Станковић

Лектура:

Милица Радованчев

Графичка припрема:

Мирослав Арамбашкић

Штампа:

Digital art, Београд

Редакција:

Веле Нигринове 16а, 11000 Београд
тел: +381 11 2836 890
факс: +381 11 2836 474
имејл: urednik@ingpro.rs

СIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд
657

ПОСЛОВНИ саветник : часопис за
рачуноводство, финансије и порезе / главни
и одговорни уредник Маријана Жиравац
Младеновић. - Год. 1, бр. 1 (јан. 2017). -
Београд : ИНГ-ПРО, 2017. (Београд : Digital
art). - 30 cm

Месечно. - Друго издање на другом
медјуму:

Пословни саветник (Online) = ISSN 2560-
3825

ISSN 2560-3221 = Пословни саветник
COBISS.SR-ID 228469260

Часопис можете поручити телефоном:
011/2836-820, 2836-821, 2836-822
или имејлом: office@ingpro.rs

Уводна реч уредника

Улази Милутин из радионице у кућу да скува чај и да се мало згреје. Врата Маријине канцеларије су отворена, а она се надвила над „Пословним саветником“, држи главу са обе руке и отпухује.

„Шта је, Марице, сад“, приупита Милутин, „опет се спрема нека ујдурма?“

„Ма читам све ове измене пореских закона и питам се има ли који да није измењен и допуњен, мајко мила?“

„Па шта је то ново“, подиже Милутин обрву, „а и није да је први пут. И прошле године си у ово време зеленела због неке пореске администрације.“

„Није администрација, него амортизација, Милутине“, брецну се Марица.

„Добро де, није шија него је врат. Знам да је слично као амортизер, а и важно је да не шкрипи“, нашали се Милутин, „а шта ове године шкрипи?“

„Ма у ствари, није ништа страшно“, замисли се Марица, „кроз све се провлачи нека дигитална имовина. Читала сам о томе уназад пар бројева, неке криптовалуте, неки рудари и копање по рачунарима.“

„Па шта се онда бринеш, какве везе та 'дигитала' има са тобом и твојим клијентима. Чуј, дигитална имовина. Па и ти целе године копаш по том програму, псујеш на 'дугује', а пљујеш на 'потражује' кад се нешто не уклапа.“

„Ма мислим се шта ако и клијенти почну да размишљају да тргују тим дигиталним изумећима, јој, како ћу ја то да прокњижим, па да обрачунам све ове порезе“, поче Марица да кука, „а ту су и неки инвестициони фондови, ђаво да их носи.“

Поче Милутин да се смеје: „Дигитална имовина, и ти како год фондови, ко да их користи, аман? Зорка снајдерка што у шољу гледа, Драгутин превозник који кеш гумицом замота и држи у цепоу од фармерки или Пера молер што стари ваљак откувава да га очисти да дуже потраје, да не мора нови да се купује. Па, драга Марице, они ни картице не користе, него све шушка кеш, а сад ће о виртуелној имовини да мисле и њоме се заносе. То ти је, Маро, написано за неки модеран свет, да имамо написано као ови модерни Европљани што имају.“

„А шта, ми нисмо Европљани“, побуни се Марица.

„Јесмо, јесмо, али она сорта код које рудар не копа по рачунару, него узме пијук и сиће у ров, гарав и честит, са жуљавим рукама! Мани се уздисања над тим часописом, него прочитај и запамти оно што се на тебе односи, а остатак прескочи. Него... нема од новогодишње прославе ове године ништа, па да смислимо ми шта да скуваш да мезимо уз телевизијски програм.“

„Јес, пандемија ти била крива и прошле и претпрошле године, па ме ни тада ниси повео на неки пристојан дочек, са све музиком“, брунда Марица.

„Како нисам, бре, па зар нисмо били код Зорке и сјајно се провели – вас две над шољицом кафе, а нас двојица са руском салатом и телевизором. Мени је било одлично. Могла би једну руску да насецкаш, а и једну 'недигиталну' сармицу да савијеш, дуга је новогодишња ноћ“, рече Милутин одлазећи у кухињу.

Затвори Марица часопис и оде да извади купус из бурета. Кад није погодно време за дружење, макар добро да се једе.

У време изразитих сумњи све је теже да одлучимо коме ћемо и чему веровати. И јесте наше право да будемо обазриви баш према свему и свима. Некада сумњамо и у себе, све двоумећи се да други имају више знања или неку повлашћену информацију. Упркос томе, у години која долази потрудићемо се да оправдамо ваше поверење јер сте одлучили да у часопис „Пословни саветник“ не сумњате. Свесни смо да повлашћених информација у ствари нема, па нам преостаје једино да вас благовремено обавештавамо о свим новинама, као и да учесталим и за вас важним темама посветимо већу пажњу.

Поштоване колеге, цењени претплатници часописа, искрено желим да уђемо у још једну годину у којој нећемо заборавити да се бавимо професијом коју волимо, да ћемо дозволити себи луксуз да будемо господари свог времена и да ћемо добром организацијом посао да држимо тамо где му је место – између листе „уради“ и листе „завршено“. Надам се и да ћемо са проблемима и изазовима да се обрачунавамо трезвено и стрпљиво и да нам грешке неће нагрзати здравље, него ћемо их исправљати и стављати на горепоменућу листу „завршено“.

Желим вам много позитивне енергије јер верујем да је она најважнији покретач, као и добро здравље, мноштво успешно завршених послова и беспрекорно решене недоумице. Редакција часописа даће све што је у њеној моћи, знању, искуству и умећу да вам у макар нечему од свега тога помогне.

Ваша уредница,
Маријана Жиравац Младеновић

АКТУЕЛНА ТЕМА

Субвенције угоститељској и туристичкој привреди због потешкоћа у пословању проузрокованих епидемијом болести COVID-19.....9

ПРОГРАМ распореда и коришћења субвенција за подршку раду угоститељске и туристичке привреде због потешкоћа у пословању проузрокованих епидемијом болести COVID-19 изазване вирусом SARS-COV-2.....9

- 1 Право на коришћење бесповратних средстава.....10
- 2 Услови за доделу бесповратних средстава10
- 3 Исплата бесповратних средстава11

Измене и допуне Закона о пореском поступку и пореској администрацији 12

- 1 Инвестициони фонд као порески обвезник13
- 2 Измене и допуне у вези са ПИБ-ом15
- 3 Достављање захтева за остваривање права обвезника у електронском облику, преко портала Пореске управе.....15
- 4 Нова обавеза Агенције за привредне регистре16
- 5 Достављање аката у пореском поступку.....16
- 6 Нови начин намирења пореске обавезе16
- 7 Одлагање плаћања пореске обавезе у складу са актом Владе.....17
- 8 Додатни случај за одузимање робе у току пореске контроле17
- 9 Подаци који се евидентирају у ванбилансном пореском књиговодству17
- 10 Пореска превара у вези са порезом на додату вредност18

Измене и допуне Закона о порезима на имовину..... 19

- 1 Порези на имовину у тзв. статисти19
 - 1.1 Разврставање непокретности за сврху утврђивања основице пореза на имовину21
 - 1.2 Основица пореза на имовину за обвезнике који не воде пословне књиге22
 - 1.3 Основица пореза на имовину за обвезнике који воде пословне књиге22
 - 1.4 Акти јединица локалне самоуправе.....24
 - 1.5 Ослобођења од плаћања пореза на имовину у тзв. статисти.....24
- 2 Порез на наслеђе и поклон26
 - 2.1 Ослобођења од плаћања пореза на наслеђе и поклон.....26
- 3 Порез на пренос апсолутних права26
 - 3.1 Ослобођења од плаћања пореза на пренос апсолутних права.....26
- 4 Преношење надлежности за утврђивање пореза на наслеђе и поклон и пореза на пренос апсолутних права са Пореске управе на јединице локалне самоуправе.....27
- 5 Обавеза подношења пореских пријава за утврђивање пореза на имовину обвезницима који не воде пословне књиге27
- 6 Ступање на снагу и примена Закона о изменама и допунама Закона о порезима на имовину27

Измене и допуне Закона о ПДВ-у28

- 1 Одступање од правила која се односе на главни и споредни промет добара и услуга28
- 2 Вредносни ваучери29
- 3 Порески обвезник29
- 4 Порески дужник за промет добара и услуга из области грађевинарства30
- 5 Износи који се не урачунавају у пореску основицу.....30
- 6 Пореско ослобођење са правом на одбитак претходног пореза.....30
- 7 Пореско ослобођење без права на одбитак претходног пореза.....31
- 8 Проценат сразмерног пореског одбитка.....31
- 9 Посебан поступак опорезивања половних добара, укључујући половна моторна возила, као и уметничких дела, колекционарских добара и антиквитета31

10 Промет инвестиционог злата	32
11 Подношење пореске пријаве после истека прописаног рока и с тим у вези право на одбитак претходног пореза	32
12 Брисање из евиденције обвезника ПДВ-а и исказивање података о ПДВ-у	32
13 Издавање рачуна	32
14 Исправљање погрешно обрачунаог ПДВ-а у већем износу	32
Прелазна одредба у вези са прометом за који је наплаћен/плаћен аванс пре почетка примене Закона о изменама	32
Измене и допуне Закона о порезу на доходак грађана и Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање.....	33
1 Повећање неопорезивог износа зараде	33
2 Прецизирање начина опорезивања прихода страних физичких лица која су упућена на рад код послодаваца у Србију	34
3 Продужава се и допуњује пореско стимулисање новог запошљавања и за 2021. годину	35
4 Извршено је прецизирање у вези са достављањем обавештења о опредељењу предузетника да врши исплату личне зараде	36
5 Приходи од инвестиционе јединице – као нове категорије прихода од капитала у нашој пракси	37
6 Утврђивање капиталног добитка, односно губитак у промету инвестиционих јединица	38
7 Опорезивања физичких лица по основу дигиталне имовине	39
Измене и допуне Закона о порезу на добит правних лица	40
1 Капитални добици и губици инвестиционе јединице и по основу продаје дигиталне имовине	41
2 Набавна цена непокретности стечене пре 1. 1. 2004. године за сврху утврђивања капиталног добитка	42
3 Преостала нето вредност имовине инвестиционог фонда	42
4 Порез по одбитку на приходе нерезидентног правног лица по основу чланства у алтернативном инвестиционом фонду који нема својство правног лица	42
5 Прецизирање појма „новозапослена лица“ приликом остваривања подстицаја при улагању из члана 50а ЗПДПЛ	42
Коментар Закона о изменама и допунама Закона о акцизама.....	43
1 Измене у делу политике акциза на цигарете, друге дуванске прерађевине и супституте дуванским производима	43
1.1 Утврђени акцизни календар (специфични износи акциза) на цигарете за период 2021–2025. године.....	43
1.2 Обавеза пописа залиха цигарета са стањем на 1. јануар 2021. године због промене износа специфичне акцизе	45
1.3 Обрачунавање и плаћање разлике акцизе на цигарете	45
1.4 Прописани нови износи акцизе на несаторевајући дуван за период 2021–2025. године	46
1.5 Прописани нови износи акцизе на течности за пуњење електронских цигарета за период 2021–2025. године	46
2 Прописује се право на рефакцију акцизе купцима акцизних производа који су те производе извезли, при чему су исте набавили од лица која се у посебним случајевима сматрају обвезницима акцизе, а нису произвођачи, односно увозници акцизних производа	47
3 Укида се увозницима акцизних производа обавеза пописа залиха.....	47
4 Прелазне и завршне одредбе	48
5 Ступање на снагу Закона о акцизама и почетак примене истог	48
Нови Закон о фискализацији	48
1 Разлози за доношење новог закона	48
2 Нова законска решења	50
3 Прелазне и завршне одредбе	55
4 Ступање на снагу Закона и почетак примене	56

Измене и допуне Закона о буџетском систему	56
1 Осврт на појединачна решења у Закону	57
2 Процена потребних финансијских средстава за спровођење Закона	58
3 Разлози за раније ступање на снагу Закона.....	58
Осврт на измене и допуне Закона о јавној својини	59
1 Уставни основ за доношење Закона	59
2 Разлози за доношење Закона	59
3 Објашњење појединачних решења.....	60
Правилник о условима и начину јавног објављивања финансијских извештаја и вођењу Регистра финансијских извештаја – у примени почев од финансијских извештаја који се састављају на 31. децембар 2021. године	60
I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ.....	61
Обвезници.....	61
Послови који се обављају у Регистру	61
Евиденција обвезника	62
Посебан информациони систем Агенције	62
Достављање финансијских извештаја и документације путем Посебног информационог система	63
II ДОСТАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И ДОКУМЕНТАЦИЈЕ	63
1 Рокови за достављање	63
2 Достављање финансијских извештаја.....	64
3 Достављање изјаве о неактивности	64
4 Достављање документације обвезника ревизије.....	65
5 Добровољна ревизија.....	66
6 Начин достављања финансијског извештаја и документације	66
7 Накнаде.....	66
III ПРОВЕРА ИСПУЊЕНОСТИ УСЛОВА ЗА ЈАВНО ОБЈАВЉИВАЊЕ, УПИС ПОДАТАКА У РЕГИСТАР И ЗБИРНА ОБРАДА	66
1 Врсте провера.....	66
2 Услови за јавно објављивање финансијских извештаја.....	66
3 Услови за јавно објављивање изјаве о неактивности	67
4 Услови за јавно објављивање документације	67
5 Начин отклањања недостатака	68
6 Упис у Регистар.....	68
7 Збирна обрада података из финансијских извештаја	69
IV ЈАВНО ОБЈАВЉИВАЊЕ	69
1 Јавно објављивање финансијских извештаја и документације	69
2 Јавно објављивање осталих информација.....	70
V ЗАМЕНА ЈАВНО ОБЈАВЉЕНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И ДОКУМЕНТАЦИЈЕ.....	71
Захтев за замену	71
Замена јавно објављених финансијских извештаја.....	71
Замена јавно објављеног статистичког извештаја	71
Замена јавно објављене документације и посебних података	71
Начин обраде и јавног објављивања замена јавно објављених финансијских извештаја, документације и посебних података	72
VI НАЧИН ВОЂЕЊА РЕГИСТРА И ПРИБАВЉАЊА ПОДАТАКА ОД ДРУГИХ НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА И ПРАВНИХ ЛИЦА И ПРЕДУЗЕТНИКА.....	72
VII ПРУЖАЊЕ УСЛУГА ИЗ РЕГИСТРА	74

Одлука о привременим мерама за банке у циљу адекватног управљања кредитним ризиком у условима пандемије COVID-19.....76

- 1 Критеријуми за коришћење олакшица77
- 2 Врсте олакшица при отплати кредита77
- 3 Подношење захтева банци за коришћење олакшица78
- 4 Посебне обавезе банака78

Одлука о привременим мерама за даваоце финансијског лизинга у циљу адекватног управљања кредитним ризиком у условима пандемије COVID-1979

- 1 Критеријуми за коришћење олакшице79
- 2 Репрограм обавеза по финансијском лизингу80
- 3 Захтев за олакшице80
- 4 Остале обавезе даваоца лизинга80

ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈИ

Састављање и достављање финансијских извештаја за 2020. годину81

- 1 Обвезници састављања финансијских извештаја81
- 2 Извештаји који се достављају Агенцији.....82
- 3 Преглед рокова за достављање извештаја за 2020. годину83
- 4 Рачуноводствени оквир и прописи за признавање и вредновање позиција у финансијским извештајима..84
- 5 Извештај за статистичке потребе.....86
- 6 Редован годишњи финансијски извештај за јавно објављивање87
- 7 Изјава о неактивности.....88
- 8 Консолидовани годишњи финансијски извештај89
- 9 Ванредни финансијски извештај.....89
- 10 Документација из члана 34. старог Закона која се доставља уз финансијске извештаје.....89
- 11 Достављање друге документације90
- 12 Истовремено достављање извештаја за статистичке потребе и јавно објављивање91
- 13 Начин достављања годишњих финансијских извештаја91
- 14 Потписивање извештаја92
- 15 Провера испуњености услова за обраду, односно јавно објављивање94
- 16 Замена јавно објављених финансијских извештаја и документације96
- 17 Накнаде за обраду и јавно објављивање финансијских извештаја96
- 18 Одговорност и усвајање финансијских извештаја97

Разврставање правних лица и предузетника према величини97

- 1 Критеријуми за разврставање правних лица и предузетника98
- 2 Разврставање група правних лица99

Исказивање података у обрасцима финансијских извештаја за 2020. годину101

- 1 БИЛАНС СТАЊА И БИЛАНС УСПЕХА ЗА 2020. ГОДИНУ101
 - 1.1 Утврђивање резултата пословања за 2020. годину101
 - 1.2 Састављање биланса стања105
 - 1.3 Састављање биланса успеха108
- 2 ИЗВЕШТАЈ О ОСТАЛОМ РЕЗУЛТАТУ ЗА 2020. ГОДИНУ109
 - 2.1 Компоненте осталог резултата.....110
 - 2.2 Рекласификовање.....111
 - 2.3 Попуњавање обрасца „Извештај о осталом резултату”111
- 3 ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ ЗА 2020. ГОДИНУ117
 - 3.1 Врсте токова готовине.....119

САДРЖАЈ

3.2 Специфичности састављања извештаја о токовима готовине.....	126
3.3 Пример састављања извештаја о токовима готовине за 2020. годину	127
4 ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ ЗА 2020. ГОДИНУ	131
4.1 Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика	133
4.2 Попуњавање обрасца „Извештај о променама на капиталу“	135
4.3 Логичка контрола	143
5 САСТАВЉАЊЕ НАПОМЕНА УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ ЗА 2020. ГОДИНУ	143
5.1 Структура напомена уз финансијске извештаје	144
5.2 Пример напомена уз финансијске извештаје	146
6 СТАТИСТИЧКИ ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРИВРЕДНА ДРУШТВА, ЗАДРУГЕ И ПРЕДУЗЕТНИКЕ ЗА 2020. ГОДИНУ	147
6.1 Изјава о неактивности уместо статистичког извештаја.....	147
6.2 Приказивање података у статистичком извештају	148

РАЧУНОВОДСТВО

Евидентирање трансакција из 2020. године по основу којих обавеза за ПДВ или право на одбитак ПДВ-а настаје у 2021. години	156
1 Рачуни примљени за промет који је извршен у децембру, а право на одбитак претходног пореза стиче се у јануару.....	156
2 Накнадно одобрен попуст купцима на промет извршен крајем 2020. године	158
3 Књижење ПДВ-а по основу годишњег пописа.....	160
4 Примљени и дати аванси крајем године по којима се ПДВ плаћа у наредној години	160
5 Грађевинске ситуације на крају једне године за које обавеза по основу ПДВ-а настаје у наредној години	163

ПОРЕЗИ

Примена Закона о ПДВ-у на територији АПКИМ.....	165
1 Авансна уплата.....	167
2 Место промета добара	168
3 Допремање добара са територије АПКИМ на територију Републике ван АПКИМ.....	168
4 Исказивање података у обрасцу ПОПДВ	169
Кратке теме из области ПДВ-а	173
1 Износ који обвезник ПДВ-а – агент наплаћује од продуцента у име и за рачун глумца.....	173
2 Увоз картице са лиценцом – ПДВ обрачунат од стране царинског органа	173
3 Порески пуномоћник обвезника ПДВ-а – страног лица издаје рачун и када је промет извршен другом страном лицу.....	174
4 Промет услуга организовања и реализовања завршног испита за ученике осмог разреда јесте предмет опорезивања ПДВ-ом.....	175
5 Право на ПДВ надокнаду при откупу меда	176
6 Пренос дела имовине – пословне зграде као улог у поступку оснивања новог привредног друштва	176
7 Повећање основице за промет услуге давања у закуп пословног простора	177
8 Накнада за коришћење вода представља саставни део накнаде за испоруку воде (осим флаширане)	179
Када је предузетник у обавези да поднесе пореску пријаву ППДГ-1Р до 31. јануара 2021. године?	180
1 Рок за подношење пореске пријаве је 31. јануар 2021. године	180
1.1 Предузетник паушалац код кога је дошло до значајне измене у обиму пословања или до промене претежне делатности	181
1.2 Предузетник који прелази на паушално опорезивање у 2021. години	182
2 Попуњавање пореске пријаве	182

Ознака 17 – Прелазак из опорезивања на стварни приход у паушално опорезивање	182
Ознака 24 – Измена обима пословања, односно промета и других услова од утицаја на висину пореске обавезе при паушалном опорезивању	183

ЗАРАДЕ

Елементи за обрачун зарада запослених у 2021. години..... 184

1 Основни параметри за обрачун зарада.....	184
1.1 Неопорезиви износ за зараде у 2021. години.....	184
1.2 Обрачун доприноса за обавезно социјално осигурање на зараде/плате у 2021. години	184
1.3 Нова најнижа основица доприноса.....	184
1.4 Нова највиша основица доприноса.....	186
1.5 Нови износ минималне цене рада у 2021. години	186
2 Примена неопорезивог износа зараде од 18.300 за исплате од 1. јануара 2021. године.....	186
2.1 Дефинисање примања са карактером зараде у Закону о порезу.....	186
2.2 Обрачун зараде и пореског умањења приликом исплате целе зараде за децембар 2020. године у току јануара 2021. године – ПУНО РАДНО ВРЕМЕ.....	187
2.3 Обрачун зараде и пореског умањења приликом исплате зараде од 1. јануара 2021. године – НЕПУНО РАДНО ВРЕМЕ	194
2.4 Обрачун зараде и пореског умањења када запослени ради код више послодаваца	195
2.5 Исплата зарада у деловима	196
2.6 Неопорезиви износ за инвалиде рада II и III категорије	198
2.7 Остали случајеви примене Правилника	198
2.8 Обрачун личне зараде предузетника	199
2.9 Напомене у вези са исплатама по програму „Моја прва плата“	201
3 Нови износ минималне цене рада у 2021. години.....	202
3.1 Када се и како исплаћује сразмерни износ минималне зараде	204

Примања по уговорима ван радног односа – формуле и обрачуни 204

1 Приходи од ауторских права	204
1.1 Примања по основу ауторског дела – када се примењују нормирани трошкови	205
1.2 Примања по основу ауторског дела – када се признају стварни трошкови	205
1.3 Примања по основу ауторског дела – када се уз нормиране трошкове признају и трошкови ауторске агенције	206
1.4 Примања по основу ауторског дела – када се плаћање врши нерезидентима	207
2 Приход по уговору о делу	209
2.1 Примања по основу уговора о делу – када се плаћање врши нерезидентима за рад који обављају на територији Републике Србије.....	210
3 Приходи од обављања послова по уговору о допунском раду	211
4 Приходи од обављања привремених и повремених послова	211
4.1 Када привремено-повремене послове обавља НЕЗАПОСЛЕНО лице.....	211
4.2 Када привремено-повремене послове обавља ПЕНЗИОНИСАНО ЛИЦЕ.....	212
4.3 Обављање привремених или повремених послова од стране чланова омладинске или студентске задруге.....	213
5 Накнаде трошкова и друге исплате по уговору лицима која нису у радном односу код исплатиоца	215
6 Примања чланова органа управе и надзора правних лица	216
7 Примања директора привредног друштва који те послове обавља ван радног односа.....	217
8 Рад по уговору о стручном оспособљавању и усавршавању у складу са Законом о раду	218

Утврђивање висине накнаде члановима надзорних одбора јавних предузећа у 2021.

години	220
1 Висина накнаде председника и чланова надзорног одбора јавних предузећа.....	220
2 Порески третман накнаде члановима надзорног одбора	221
3 Пријава на осигурање и одјава осигурања.....	222
4 Примери обрачуна.....	222
Потврда о плаћеном порезу по одбитку – ППП-ПО – до 31. јануара 2021.	224
1 Подаци који се уносе у пореску пријаву ППП-ПО.....	224
1.1 Подаци о пореском плацу – исплатиоцу прихода (први део обрасца ППП-ПО)	224
1.2 Подаци о примаоцима прихода (други део обрасца ППП-ПО)	225
1.3 Подаци о опорезивим приходима из којих је исплатилац обуставио и платио порезе по одбитку (трећи део обрасца ППП-ПО)	225
2 Потврда која се издаје правним лицима	227
Изменама Закона о буџетском систему до слободнијег запошљавања и радног ангажовања код корисника јавних средстава	228
1 Ново запошљавање од 1. јануара 2021. године	229
2 Могућности пријема у радни однос преко основног мерила из става 1. члана 27к Закона	230
3 На кога се односе нове одредбе о запошљавању.....	230
4 На кога се НЕ односе нове одредбе о запошљавању	231
5 Ново запошљавање код новооснованих корисника	231
6 Регулатива пријема у радни однос на одређено време и ангажовање по уговорима ван радног односа ..	232
7 Могућности радног ангажовања преко мерила из става 4. члана 27к Закона	232
8 Очекује се посебан подзаконски акт Владе у вези са новим запошљавањем	233
9 Посебни случајеви одлучивања о додатном запошљавању код одређених корисника	233
10 Казнене одредбе	233

СТАТИСТИКА

Календар пореских и других обавеза за јануар 2021. године	235
Актуелни статистички подаци на дан 25. 12. 2020. године	240
1 Просечна месечна зарада по запосленом.....	240
2 Доприноси за социјално осигурање.....	240
2.1 Стопе доприноса	240
2.2 Најнижа месечна основица за обрачун доприноса	240
2.3 Највиша основица за обрачун доприноса	240
3 Минимална зарада.....	240
4 Износ учешћа у финансирању зарада особа са инвалидитетом	240
5 Индекс потрошачких цена.....	241
6 Законске камате.....	241
6.1 Годишња камата за неблаговремено плаћене јавне приходе.....	241
6.2 Годишња законска затезна камата	241
7 Накнаде трошкова и друга примања запослених	242

Редакција

Субвенције угоститељској и туристичкој привреди због потешкоћа у пословању проузрокованих епидемијом болести COVID-19

У „Службеним гласнику РС” број 146/2020 од 4. децембра 2020. објављена је Уредба о утврђивању Програма распореда и коришћења субвенција за подршку раду угоститељске и туристичке привреде због потешкоћа у пословању проузрокованих епидемијом болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2 (даље: Уредба), која је донета на седници Владе Србије одржаној тог дана. Њом се утврђује Програм распореда и коришћења субвенција за подршку раду угоститељске и туристичке привреде због потешкоћа у пословању проузрокованих епидемијом болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2, који је одштампан уз исту уредбу и чини њен саставни део.

Уредба је ступила на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, дакле 5. децембра 2020. године.

Одмах по објављивању Уредбе коментар је објављен у електронском часопису „Пословни саветник” („Актуелности између два броја, децембар 2020”), а сада и у овом броју часописа (првом штампаном издању након објављивања Уредбе) ради одржавања континуитета објава у вези са државном помоћи привредним субјектима.

ПРОГРАМ распореда и коришћења субвенција за подршку раду угоститељске и туристичке привреде због потешкоћа у пословању проузрокованих епидемијом болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2

I. ПРЕДМЕТ

Програмом распореда и коришћења субвенција за подршку раду угоститељске и туристичке привреде због потешкоћа у пословању проузрокованих епидемијом болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2 (даље: Програм) утврђују се распоред и коришћење субвенција за подршку раду угоститељске и туристичке привреде због потешкоћа у пословању проузрокованих епидемијом болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2.

II. ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА

Основни циљеви Програма су:

- 1) очување угоститељске делатности Републике Србије;
- 2) очување других привредних грана повезаних са угоститељством;
- 3) очување запослености у угоститељству;
- 4) очување туристичке индустрије Републике Србије;
- 5) очување других привредних грана повезаних са туризмом;
- 6) очување запослености у агенцијском пословању у области туризма;
- 7) обезбеђење услова за опоравак и планирање туристичке индустрије за следећу сезону, као покретачког механизма за остале повезане привредне гране.

III. НАЧИН КОРИШЋЕЊА СРЕДСТАВА

Средства утврђена Програмом додељују се бесповратно. Исплату средстава привредним субјектима вршиће министарство надлежно за послове туризма (даље: Министарство).

Средства се додељују у висини од 30.367,00 динара по сваком запосленом за ког је привредни субјект исплатио зараду за месец октобар 2020. године и поднео одговарајућу пореску пријаву.

Дакле, износ средстава субвенције коју привредни субјект добија рачуна се као производ броја запослених којима је исплатио зараду за месец октобар 2020. године (и поднео одговарајућу пореску пријаву) и износа 30.367,00 динара.

Одобрена средства субвенција биће уплаћена корисницима на посебне наменске динарске рачуне које ће Министарство финансија – Управа за трезор отворити за те потребе.

Након отварања посебних наменских динарских рачуна, Управа за трезор доставиће Министарству списак привредних субјеката из главе III одељак 2. став 2. Програма, допуњен бројевима тих рачуна ради уплате средстава корисницима.

■ уколико додељена бесповратна средства до 31. јануара 2021. године у потпуности или делимично не искористи искључиво за зараде запослених.

Проверу датог услова за доделу вршиће Министарство финансија, о чему ће, у случају неиспуњења, обавестити Министарство, које ће захтевати повраћај одобрених бесповратних средстава од привредног субјекта. Уколико се утврди да је привредни субјект смањио број запослених више од прописаног броја или да је ненаменски користио додељена бесповратна средства, привредни субјект дужан је да најкасније у року од тридесет дана од дана пријема захтева Министарства изврши повраћај искоришћених субвенција, са каматом обрачунатом по стопи по којој се врши обрачун камате за кашњење при исплати пореских обавеза, почев од дана када је искористио средства до дана када врши повраћај.

Значи, проверу испуњености услова обавља Министарство финансија, које, у случају неиспуњења, о томе обавештава Министарство трговине, туризма и телекомуникација, које затим субјекту који је изгубио право на коришћење субвенције шаље захтев да изврши повраћај искоришћене субвенције са каматом. Привредни субјект има рок од тридесет дана од пријема тог захтева да изврши повраћај средстава са припадајућом каматом.

Велики привредни субјекти који су у стечају или у поступку ликвидације, односно привредни субјекти који су се налазили у тешкоћама пре 31. децембра 2019. године, дужни су да изврше повраћај одобрених средстава. Дакле, и тим субјектима (ако су на Списку) уплата субвенције биће извршена по аутоматизму, али су дужни да уплаћена средства врате – претпостављамо на исти рачун са којег је уплата и извршена, с тим да Програмом није прецизирано у ком року су дужни да врате

средства. Осим тога, на основу наведене одредбе није могуће растумачити по којим се критеријумима утврђује да се привредни субјект „налазио у тешкоћама пре 31. 12. 2019. године” (осим ако су стечај или ликвидација покренути, што је јавно доступан податак), па остаје да се надлежно министарство изјасни по том питању.

3 Исплата бесповратних средстава

Исплата бесповратних средстава биће извршена на посебне наменске динарске рачуне привредних субјеката наведених у Списку.

Привредни субјекти са Списка биће обавештени о отварању наменских динарских рачуна достављањем обавештења у електронско пореско сандуче на порталу еПорези.

Привредни субјект исплаћена средства може да искористи закључно са 15. фебруаром 2021. године, након чега ће наменски рачуни бити затворени, а неискоришћена средства пренета у буџет Републике Србије.

Поредећи наведени став Уредбе са ставом 4. главе III одељка 2. Уредбе може се закључити да су привредни субјекти у обавези да започну коришћење добијених средстава до 31. јануара 2021. године, а ако их до тада не искористе у потпуности, то треба да учине закључно са 15. фебруаром 2021. године. Такође, привредни субјекти којима је уплаћена субвенција, а исту не желе да користе, добијена средства оставиће на наменским рачунима, са којих ће иста бити враћена у буџет приликом затварања тих рачуна.

Министарство је дужно да води евиденцију о додељеној државној помоћи по основу Програма, као и да достави извештај о додељеној државној помоћи Комисији за контролу државне помоћи.

ПС

ИНГ-ПРО

Измене и допуне Закона о пореском поступку и пореској администрацији

У „Службеном гласнику“ бр. 144/2020 од 27. 11. 2020. године објављен је Закон о изменама и допунама Закона о пореском поступку и пореској администрацији (даље: **Закон о изменама**), који ступа на снагу осмог дана од дана објављивања, тј. 5. децембра 2020. године. Њиме је измењено и допуњено двадесет осам чланова у Закону о пореском поступку и пореској администрацији („Сл. гласник РС“ бр. 80/02... и 86/19 – даље: **ЗПППА**). Највећи број измена и допуна примењује се од дана ступања на снагу Закона о изменама, а то је 5. децембар 2020. године. Међутим, прелазним и завршним одредбама предвиђена је и једна ретроактивна, као и две одложене примене:

- одредба члана 10. став 6. ЗПППА, која се односи на подношење захтева за повраћај више или погрешно плаћеног пореза у електронском облику преко портала Пореске управе, почиње да се примењује од 1. јануара 2021. године;
- одредбе члана 73. ставови 8. и 9, које се односе на подношење захтева за одлагање дугованог пореза, при чему је њима прописано да се исти може поднети и у електронском облику, преко портала Пореске управе, почињу да се примењују од 1. јануара 2021. године;
- одредба члана 73. став 10. ЗПППА, којом је прописано да се, изузетно, у циљу ублажавања економских последица проузрокованих **пандемијом**, вишом силом, односно другим ванредним догађајем насталим у току календарске године, одлагање плаћања дугованог пореза, односно недоспелих пореских обавеза одобрава **на начин и под условима које утврди Влада**, примењује се ретроактивно, тј. од 1. јануара 2020. године.

Највећи део измена и допуна односи се на отворене инвестиционе фондове, као и на алтернативне инвестиционе фондове, који немају својство правног лица, а уписани су у одговарајући регистар у складу са законом, при чему се сада сматрају пореским обвезником, са свим правима и обавезама у пореском поступку као и сви други порески обвезници, с тим што њихове пореске обавезе испуњава друштво за управљање поменутих фондовима (као правно лице) из имовине фондова, у складу са

законима који уређују оснивање и пословање тих фондова.

Како је наведено у образложењу Предлога закона о изменама, који је и усвојен, основни разлози за доношење закона којим се врше измене и допуне одредаба ЗПППА налазе се у стварању правног основа како би се системом опорезивања у Републици Србији обухватили и отворени инвестициони фондови, односно алтернативни инвестициони фондови, који немају својство правног лица, а уписани су у одговарајући регистар у складу са законом, као и у даљем поједностављењу пореског поступка и побољшању електронске комуникације између надлежних пореских органа и пореских обвезника. Осим тога, у циљу олакшања комуникације и ефикаснијег поступања по захтевима пореских обвезника уводе се измене којима се омогућава пореским обвезницима да захтеве у вези са остваривањем права из порескоправног односа прописаног ЗПППА (пре свега, захтеви за повраћај и прекњижавање више или погрешно плаћеног пореза, захтеви за одлагање плаћања дугованог пореза) могу да достављају електронским путем, преко портала Пореске управе, чиме се повећава једноставност и ефикасност процеса комуникације у пореском поступку.

У образложењу Закона о изменама такође је наведено да се разлог за доношење тог закона налази и у томе што је поједине одредбе ЗПППА неопходно прецизирати, односно правно-технички усагласити како би се примена ЗПППА реализовала са што мање тумачења, чиме би се допринело бржем спровођењу пореског поступка и ефикаснијем раду пореске администрације, као и већој доследности у његовој примени, и то:

- прецизирају се одредбе ЗПППА којима се уређује надлежност пореских органа јединица локалних самоуправа у администрирању изворних прихода тих јединица;
- допуњавају се одредбе ЗПППА којима се омогућава одлагање плаћања дугованог пореза на начин и под условима које утврди Влада у циљу ублажавања економских последица насталих, између осталог, и услед болести COVID-19;

10 Промет инвестиционог злата

Законом о изменама прецизиран је и текст који се односи на ситуацију када се обвезник ПДВ-а определи за обрачунавање ПДВ-а на промет инвестиционог злата и промет услуга посредовања приликом промета инвестиционог злата, као и да се обрачунавање ПДВ-а врши почев од пореског периода по истеку пореског периода у којем је обвезник ПДВ-а доставио обавештење надлежном пореском органу.

11 Подношење пореске пријаве после истека прописаног рока и с тим у вези право на одбитак претходног пореза

Законом о изменама прописано је да, ако обвезник није поднео евиденциону пријаву у прописаном року (најкасније до истека првог рока за предају периодичне пореске пријаве), то може да учини и после тог рока, односно да ће евиденциону пријаву поднети надлежни порески орган по службеној дужности. Према томе, ако је обвезник у претходних дванаест месеци остварио укупан промет већи од 8.000.000 динара, а није поднео евиденциону пријаву у прописаном року, сада ће то моћи да учини и после тог рока, односно евиденциону пријаву поднеће надлежни порески орган по службеној дужности. С тим у вези, усвојено је да тај обвезник има право на одбитак претходног пореза (уз испуњење свих Законом о ПДВ-у прописаних услова) за набавку добара и услуга, укључујући и аванс, почев од дана подношења евиденционе пријаве.

12 Брисање из евиденције обвезника ПДВ-а и исказивање података о ПДВ-у

Приликом брисања из евиденције за ПДВ порески обвезници треба да сачине попис добара која поседују на дан престанка ПДВ активности, као и да утврде износ исправљеног одбитка претходног пореза за опрему, објекте и улагања у објекте за вршење делатности, и износ претходног пореза за друга набављена добра и дате авансе. С обзиром на то да је реч о ПДВ-у за набавке, Законом о изменама прописано је да се поменути износ исказе у пореској пријави као исправка одбитка претходног пореза, а не као дуговани ПДВ. У суштини, реч је о техничком унапређењу текста.

13 Издавање рачуна

Законом о изменама прописано је да обвезник може да изда рачун и у електронском облику ако постоји сагласност примаоца да прихвата рачун у електронском облику, осим у случају обавезе издавања рачуна у електронском облику у складу са законом, када сагласност примаоца није потребна. Рачун у електронском облику издаје се као електронски документ у складу са законом.

14 Исправљање погрешно обрачунаог ПДВ-а у већем износу

Законом о изменама прописано је детаљније регулисање могућности исправљања погрешно обрачунаог ПДВ-а у већем износу. Наиме, ако је обвезник ПДВ-а у рачуну исказао већи износ ПДВ-а, прописано је да има право да исправи тај износ ако је издао нови рачун са исправљеним износом ПДВ-а, односно рачун у којем није исказан ПДВ, односно ако је сторнирао рачун у случају када рачун није требало да буде издат и ако поседује документ примаоца рачуна – обвезника ПДВ-а или лица које има право на рефакцију ПДВ-у, у којем је наведено да погрешно исказани ПДВ није коришћен као претходни порез, односно да за тај износ ПДВ-а није поднет захтев за рефакцију ПДВ-а, као и у случају када је рачун издат обвезнику ПДВ-а или лицу које има право на рефакцију ПДВ-а.

Прелазна одредба у вези са прометом за који је наплаћен/плаћен аванс пре почетка примене Закона о изменама

Према прелазној одредби члана 18. Закона о изменама, **ако је за промет добара и услуга који се врши од дана почетка примене тог закона наплаћена, односно плаћена накнада или део накнаде предана почетка примене поменутог закона, на тај промет примењује се Закон о ПДВ-у („Сл. гласник РС” бр. 84/04... и 72/19 – мисли се на верзију Закона о ПДВ-у која је у примени до краја 2020. године).** Одредба је релевантна за неколико случајева промета добара и услуга код којих се од 1. јануара 2021. године мењају правила опорезивања, односно начин одређивања пореског дужника. Наиме, уколико је за те промете до краја 2020. године (на)плаћен аванс, суштина је да ће се на опорезивање наведеног промета (који ће бити реализован од наредне године) примењивати садашња (стара) правила.

Измене и допуне Закона о порезу на доходак грађана и Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање

Народна скупштина Републике Србије усвојила је:

1) Закон о изменама и допунама Закона о порезу на доходак грађана, који је објављен у „Службеном гласнику РС” број 153/2020 (даље: Измене Закона о порезу). Измене Закона о порезу ступају на снагу 29. 12. 2020. године, а примењиваће се од 1. јануара 2021. године, осим одредаба одређених чланова у делу који се односи на дигиталну имовину, које ће се примењивати од дана ступања на снагу закона којим се уређује дигитална имовина;

2) Закон о изменама и допунама Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање, који је објављен у „Службеном гласнику РС” број 153/2020 (даље: Измене Закона о доприносима). Измене Закона о доприносима ступају на снагу 29. 12. 2020. године, а примењиваће се од 1. јануара 2021. године.

Закон о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС” бр. 24/2001... и 153/2020 – даље: Закон о порезу) и **Закон о доприносима за обавезно социјално осигурање** („Сл. гласник РС” бр. 84/2004... и 153/2020 – даље: Закон о доприносима) представљају два важна пореска прописа која битно утичу на пореске обавезе и права:

- 1) послодаваца,
- 2) запослених и
- 3) других грађана.

Циљ честих промена наведених пореских прописа јесте обезбеђење услова за спровођење свеобухватне реформе пословног окружења, стварање законских претпоставке за прилив инвестиција, запошљавање и привредни раст и омогућавање повољнијих услова привређивања растерећењем привредних субјеката. У том смислу, **последње измене и допуне тих закона**, које ће се примењивати од 1. јануара 2021. године, **утврђују неке од наредних тема:**

- даље фискално растерећење зарада – повећањем неопорезивог износа зараде;
- појашњење начина опорезивања прихода страних физичких лица која су из иностранства упућена на рад код послодаваца у Србију;

- продужење периода примене постојећих олакшица за запошљавање нових лица;
- прецизирају се одредбе о начину достављања опредељења предузетника за исплату личне зараде у електронском облику;
- још јасније се дефинишу приходи физичких лица од власништва над инвестиционим јединицама инвестиционих фондова, као приходи од капитала, а регулише и се порез на капитални добитак у случају прометовања инвестиционих јединица;
- уводи се и детаљније регулише порез на капитални добитак по основу прометовања дигиталне имовине.

Наведене и остале законске новине биће размотрене у продужетку текста, уз напомену да ће, тамо где је потребно, бити приказане заједничке и допуњујуће одредбе оба закона. **Наиме, већина приказаних новина односи се на Закон о порезу, док се измене у Закону о доприносима односе само на продужење примене постојећих олакшица за запошљавање нових лица.**

1 Повећање неопорезивог износа зараде

Сагласно иновираном ставу 2. члана 15а Закона о порезу, основицу пореза на зараде чини зарада запосленог умањена за износ од **16.300 динара** **18.300 динара** месечно за лице које ради са пуним радним временом.

Нови неопорезиви износ зараде примењује се од 1. јануара 2021. године, а његово прво усклађивање са годишњим индексом потрошачких цена извршиће се у 2022. години, што значи да ће тај неопорезиви износ бити у примени до 31. 12. 2021. године.

Основни циљ повећања неопорезивог износа зараде јесте стварање услова за ефикасније сузбијање нелегалног рада физичких лица, запошљавање и привредни раст и омогућавање повољнијих услова

политикама. Набавна цена дигиталне имовине стечена тзв. рударењем дигиталне имовине коригује се на процењену, односно фер вредност, утврђену у складу са МРС, односно МСФИ, односно МСФИ за МСП и усвојеним рачуноводственим политикама, уколико је промена на фер вредност исказивана у целини као приход периода у ком је вршена.

У складу са новим чланом 30б ЗПДПЛ, капитални добици остварени продајом дигиталне имовине не улазе у пореску основуцу уколико су новчана средства од те продаје уложена у датом пореском периоду у основни капитал резидентног обвезника, односно инвестиционог фонда основаног у складу са прописима којима се уређују инвестициони фондови, чији се центар пословних, односно инвестиционих активности налази на територији Републике. Капитални губици настали продајом дигиталне имовине не могу да се пређијају са капиталним добитцима уколико су новчана средства од продаје уложена на начин прописан ставом 1. наведеног члана.

2 Набавна цена непокретности стечене пре 1. 1. 2004. године за сврху утврђивања капиталног добитка

У члану 29. ЗПДПЛ додата су два нова става којима се уређује начин утврђивања набавне цене непокретности стечене пре 1. 1. 2004. године у циљу утврђивања капиталног добитка. Дакле, за непокретност стечену пре 1. јануара 2004. године набавна цена је неотписана вредност непокретности утврђена на 31. децембар 2003. године у складу са прописима о рачуноводству који су се примењивали на финансијске извештаје за 2003. годину. Тако утврђена набавна цена умањује се по основу амортизације утврђене у складу са поменутиим законом.

3 Преостала нето вредност имовине инвестиционог фонда

У трећем делу ЗПДПЛ, који се односи на порески третман ликвидације и стечаја обвезника, додат је члан 35а, који третира преосталу нето вредност имовине инвестиционог фонда након распуштања тог фонда. Преостала нето вредност имовине инвестиционог фонда који нема својство правног лица, која се након распуштања тог инвестиционог фонда расподељује члановима сразмерно њиховим

инвестиционим јединицама у новцу, односно неновчаној имовини, која је изнад набавне цене тих инвестиционих јединица, сматра се капиталним добитком који се укључује у пореску основуцу у износу од 50 % укупно оствареног капиталног добитка. Вредност поменуте неновчане имовине једнака је њеној тржишној вредности на дан доношења одлуке о распуштању.

4 Порез по одбитку на приходе нерезидентног правног лица по основу чланства у алтернативном инвестиционом фонду који нема својство правног лица

У члан 40. ЗПДПЛ додат је нови став 2, којим је прописано да се приход који нерезидентно правно лице оствари по основу чланства у алтернативном инвестиционом фонду који нема својство правног лица сматра дивидендом у смислу става 1. наведеног члана. То значи да ће се тај приход опорезовати порезом по одбитку по стопи од 20%, уколико међународним уговорима о избегавању двоструког опорезивања није друкчије уређено.

У вези са датим изменама извршене су и техничке измене у члановима 40а, 70а и 71. ЗПДПЛ како би се обухватиле измене које су извршене у члану 40.

5 Прецизирање појма „новозапослена лица“ приликом остваривања подстицаја при улагању из члана 50а ЗПДПЛ

Законом о изменама измењен је став 6. члана 50а ЗПДПЛ, који сада гласи:

„Новозапосленим лицима у смислу става 1. овог члана не сматрају се лица која су, почев од последњег дана пореског периода који претходи периоду улагања, била запослена у, посредно или непосредно, повезаном лицу у смислу члана 59. овог закона, као и лица која нису непосредно радно ангажована код обвезника.”

Значи, новозапосленим лицима у смислу испуњења услова за порески подстицај могу да се сматрају и новозапослена лица која су била запослена код посредно или непосредно повезаних лица, али уз услов да нису била запослена код поменутих лица почев од последњег дана који претходи почетку периода улагања.

ПС

Соња Николић, виши саветник у Министарству финансија

Коментар Закона о изменама и допунама Закона о акцизама

У „Службеном гласнику РС” број 153/20 од 21. децембра 2020. године објављен је **Закон о изменама и допунама Закона о акцизама** (даље: Измене закона о акцизама), који ступа на снагу осмог дана од дана објављивања, а примењује се од 1. јануара 2021. године, осим одредбе члана 3, која се примењује од дана ступања на снагу тог закона, а односи се на обавезу пописа залиха акцизних производа.

Најзначајнија усвојена законска решења су:

1. У делу политике акциза на цигарете, друге дуванске прерађевине, као и на супституте дуванским производима, утврђен је акцизни календар за период 2021–2025. године, тако да су од 1. јануара 2021. године прописани нови износи акцизе, и то:
 - а. нови специфични износи акциза на цигарете;
 - б. нови износи акциза на дуванске прерађевине које се при употреби греју, али не сагоревају (несагоревајући дуван);
 - ц. нови износи акциза на течности за пуњење електронских цигарета.
2. Прописује се право на рефакцију акцизе купцима акцизних производа који су те производе извезли, при чему су исте набавили од лица која се у посебним случајевима сматрају обвезницима акцизе, а нису произвођачи, односно увозници акцизних производа.
3. Укида се увозницима акцизних производа обавеза пописа залиха.
4. Прописане су прелазне и завршне одредбе.
5. Ступање на снагу наведеног закона, као и почетак примене истог.

1 Измене у делу политике акциза на цигарете, друге дуванске прерађевине и супституте дуванским производима

1.1 Утврђени акцизни календар (специфични износи акциза) на цигарете за период 2021–2025. године

Изменама закона о акцизама од 1. јануара 2021. године прописују се нови специфични износи акциза на цигарете за период 2021–2025. године, тако да се на цигарете из увоза и на цигарете произведене у земљи (тарифне ознаке номенклатуре ЦТ 2402 20 10 00 и 2402 20 90 00) из члана 40а Закона о

акцизама („Сл. гласник РС” бр. 22/01, 73/01, 80/02, 80/02 – др. закон, 43/03, 72/03, 43/04, 55/04, 135/04, 46/05, 101/05 – др. закон, 61/07, 5/09, 31/09, 101/10, 43/11, 101/11, 93/12, 119/12, 47/13, 68/14 – др. закон, 142/14, 55/15, 103/15, 108/16 и 30/18 – даље: Закон о акцизама) плаћа следећа акциза:

Период примене	Специфични износ акцизе
1. 1 – 30. 6. 2021.	76,75 дин./пак.
1. 7 – 31. 12. 2021.	78,25 дин./пак.
1. 1 – 30. 6. 2022.	79,75 дин./пак.
1. 7 – 31. 12. 2022.	81,25 дин./пак.
1. 1 – 30. 6. 2023.	82,75 дин./пак.
1. 7 – 31. 12. 2023.	84,25 дин./пак.
1. 1 – 30. 6. 2024.	85,75 дин./пак.
1. 7 – 31. 12. 2024.	87,25 дин./пак.
1. 1 – 30. 6. 2025.	88,75 дин./пак.
од 1. 7. 2025.	90,25 дин./пак.

Наиме, према Закону о акцизама, акциза на цигарете обрачунава се по паклици цигарета, коју чини 20 комада цигарета, а на цигарете које су у паковању/паклици различитом/ој од паковања од 20 комада акциза се плаћа сразмерно паковању.

Поред специфичног износа акциза на цигарете (члан 40а Закона о акцизама), на цигарете се обрачунава и плаћа и пропорционална (*ad valorem*) акциза, и то по стопи од 33% (члан 40б Закона о акцизама), која се обрачунава на малопродајну цену цигарета, коју утврђује произвођач, односно увозник цигарета. Напомињемо да Изменама закона о акцизама стопа *ad valorem* компоненте акцизе није промењена и износи 33% на малопродајну цену (МПЦ) цигарета током целог периода примене.

Важно је подсетити и на то да се, према одредби члана 40в Закона о акцизама, динарски износи акциза из члана 40а Закона о акцизама неће усклађивати са годишњим индексом потрошачких цена уколико у календарској години која претходи години у којој се усклађивање врши, према подацима републичког органа надлежног за послове статистике, тај индекс не прелази 2%. При томе, уколико годишњи индекс потрошачких цена прелази 2%, динарски износи акциза из члана 40а Закона о акцизама усклађиваће се за разлику коју чини индекс потрошачких цена у календарској години

дозвољеног процента који могу да користе без сагласности тела Владе.

Чланом 4. поменутог закона додат је у члану 54. Закона у буџетском систему нови став 10, којим је прописано да корисници буџетских средстава и корисници средстава организација за обавезно социјално осигурање расходе за запослене, пензије, енергетске услуге, услуге комуникације, комуналне услуге и расходе за закуп имовине и опреме планирају до износа који доспева на плаћање у текућој буџетској години. То у принципу значи да планирање наведених расхода у 2021. години треба да обухвати рачуне за наведена плаћања за месец децембар 2020. године и једанаест месеци из 2021. године.

Чланом 5. Закона прописано је да се средства за измирење обавеза по закљученим пословима у циљу заштите од финансијског ризика (хеџинг), ради постизања повољније рочности, валутне или каматне структуре јавног дуга, смањења или елиминисања ризика од промене девизног курса и каматних стопа и других ризика повезаних са управљањем јавним дугом Републике Србије, обезбеђују законом о буџету у складу са договореним условима трансакције у вези са финансијским дериватима, а у износу обавеза које доспевају у тој буџетској години.

Чланом 6. истог закона допуњавају се прекршајне одредбе, тако да ће се исте односити и на непоштовање новододатог члана 27к, који уређује запошљавање и додатно радно ангажовање у јавном сектору у периоду од 2021. године до краја 2023. године.

➤ **Чланом 7.** наведеног закона продужен је рок за примену одредаба Закона о буџетском систему које се односе на програмски буџет од стране здравствених и апотекарских установа. Наиме, тај рок био је прописан да важи до 2021. године, а сада је продужен до 2024. године.

➤ **Чланом 8.** Закона продужен је рок за увођење родно одговорног буџетирања код свих корисника буџетских средстава на свим нивоима власти до 2024. године. Поменути рок првобитно се односио на 2021. годину.

➤ **Чланом 9.** тог закона прописано је да се порески расходи исказују у општем делу Закона о буџету Републике Србије, почев од буџета за 2022. годину.

Првобитни рок за исказивање пореских расхода у општем делу Закона о буџету Републике Србије односио се на 2021. годину.

➤ **Чланом 10.** Закона стављена је ван снаге Уредба о додатку на основну плату запослених у здравственим установама и одређених запослених који обављају послове у области здравља, односно заштите здравља становништва Републике Србије, односно лечења и спречавања ширења епидемије болести COVID-19 изазване вирусом SARS-COV-2 („Сл. гласник РС” бр. 48/20 и 81/20), с обзиром на то да је додатак од 10% инкорпорисан у основицу чланом 2. поменутог закона.

➤ **Чланом 11.** истог закона прописано је да се одредбе члана 3, које се односе на ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава, примењују почев од 1. јануара 2021. године.

➤ **Чланом 12.** Закона прописано је његово ступање на снагу, а то је наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, тј. од 12. децембра 2020. године.

2 Процена потребних финансијских средстава за спровођење Закона

Предлагач Закона је у образложењу доношења истог проценио његов финансијски ефекат на буџете свих нивоа власт, као и на финансијске планове организација за обавезно социјално осигурање у 2021. години, у износу од око **26 милијарди динара**.

3 Разлози за раније ступање на снагу Закона

Предлагач Закона је заузео становиште да тај закон треба да ступи на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”. Нарочито оправдани разлози за раније ступање на снагу закона, у смислу члана 196. став 4. Устава Републике Србије, огледају се у потреби да се предложена решења примене у Закону о буџету Републике Србије за 2021. годину и одлукама о буџету локалне власти за 2021, као и у финансијским плановима организација за обавезно социјално осигурање у 2021. години.

ПС

Мр Јован Чанак

Осврт на измене и допуне Закона о јавној својини – децембар 2020.

Увод

Народна Скупштина Републике Србије на седмој седници другог редовног заседања 17. децембра 2020. године донела је Закон о изменама и допунама Закона о јавној својини (даље: Закон), који ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику РС” бр. 153/2020. године, тј. 29. 12. 2020. године.

Измене и допуне одредби Закона о јавној својини садрже свега три члана. То су измене у члану 29. став 1, члану 78. став 6. и члану 82а став. 2, чији су коментари наведени у наставку текста. Предлагач Закона полази најпре од уставног основа за доношење закона, а затим наводи разлоге за доношење истог. Након тога наводи објашњење појединачних решења и финансијска средства потребна за спровођење закона, а на крају и преглед одредаба Закона које се мењају и допуњују.

1 Уставни основ за доношење Закона

Уставни основ за доношење Закона садржи члан 97. став 1. тачка 7) Устава Републике Србије. Помењутим одредбом дефинисано је да Република Србија уређује и обезбеђује својинске и облигационе односе и заштиту свих облика својине.

2 Разлози за доношење Закона

Разлози које је предлагач Закона навео проистичу из потребе отклањања недостатака који су уочени у досадашњој примени Закона о јавној својини („Сл. гласник РС” бр. 72/2011, 88/2013, 105/2014, 104/2016 – др. закон, 108/2016, 113/2017 и 95/2018).

Први разлог измена и допуна Закона (члан 29. став 1) пронађен је у томе што је уочено да су се последњих година **убрзано мењале тржишне вредности** непокретности, па се због тога указала потреба да се временски ограничи важење процене тржишне вредности **на две године**, које је утврђивао порески или други надлежни орган, односно лиценцирани проценитељ. На пример, ако је тржишна вредност неке непокретности у

јуну 2019. године била 1.000.000,00 динара, а њена тржишна вредност крајем 2020. године износила је 1.200.000,00 динара, у том случају утврђена тржишна вредност у јуну 2019. године не би могла да се мења пре јуна 2021. године.

Други разлог измена и допуна Закона (члан 78. став 6) лежи у чињеници да је надлежна служба за катастар непокретности била дужна да дозволи упис јавне својине у случају када подносилац захтева за упис непокретности процени да је враћање непокретности у натуралном облику ранијем власнику, односно његовом законском наследнику искључено према одредбама Закона о враћању одузете имовине и обештећењу („Сл. гласник РС” бр. 72/2011... 95/2018), што није у надлежности Републичког геодетског завода, већ Агенције за реституцију.

Измењени став 6. члана 78. сада прописује **да, изузетно**, орган надлежан за упис јавне својине дозволиће упис јавне својине аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе и кад није достављена исправа из става 5. наведеног члана (решење којим се одбија захтев за враћање имовине и обештећење, односно решење којим се утврђује право на обештећење), ако је уз захтев достављена потврда Агенције за реституцију да враћање предметне непокретности у натуралном облику ранијем власнику, односно његовом законском наследнику **није могуће** по закону којим се уређује враћање одузете имовине и обештећење.

Трећи разлог измена и допуна Закона (члан 82а став 2) представља **продужење рока са 31. децембра 2020. на 31. децембар 2021. г.** у вези са подношењем захтева за упис права јавне својине на непокретностима (аутономна покрајина, јединице локалне самоуправе, јавна предузећа, друштва капитала и њихова зависна друштва). Наиме, треба имати у виду чињеницу да до данас, тј. пре ступања на снагу Закона постоји још велики број наведених субјеката који су били дужни, али нису у предвиђеном року поднели захтев за упис права својине у јавној евиденцији о непокретностима и правима на њима, услед чега би протеком наведеног рока изгубили право уписа. Међутим, предлагач Зако-

на узео је у обзир да су у претходном периоду постојали отежани услови рада наведених субјеката изазвани издијањем пандемије вируса COVID-19, као и да је због тога 15. марта 2020. године уведено ванредно стање у Републици Србији Одлуком о проглашењу ванредног стања („Сл. гласник РС” бр. 29/20). Узимајући у обзир изнето, заузет је став да треба омогућити поменути субјектима да се рок за подношење **накнадног захтева продужи до 31. децембра 2021. године.**

3 Објашњење појединачних решења

Чланом 1. Закона допуњује се члан 29. Закона о јавној својини у ставу 1, тако што се важење процене тржишне вредности непокретности ограничава на две године, при чему је иста утврђена од стране пореског или другог надлежног органа или лиценцираног проценитеља.

Чланом 2. Закона измењена је одредба члана 78. става 6. Закона о јавној својини. То значи да ће надлежни орган за упис дозволити упис јавне својине аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе и кад није достављена једна од исправа из става 5. наведеног члана (решење којим се одбија захтев за враћање имовине и обештећење или решење којим се утврђује право на обештећење),

ако је уз захтев достављена потврда Агенције за реституцију да враћање предметне непокретности у натуралном облику ранијем власнику, односно његовом законском наследнику **није могуће** по Закону о враћању одузете имовине и обештећењу.

Чланом 3. Закона измењен је последњи (шести) став члана 82а Закона о јавној својини. Том изменом продужен је рок за подношење накнадног захтева за упис права јавне својине аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, односно права својине јавног предузећа и друштва капитала **до 31. децембра 2021. године.** Имајући у виду чињеницу да је рок у вези са подношењем захтева за упис права јавне својине више пута пролонгиран, аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе, јавна предузећа, друштва капитала и њихова зависна друштва, што из објективних што из субјективних разлога, нису спровели поступак уписа права својине на непокретностима које користе. Показало се неопходним да се пролонгира дати рок да би се омогућило наведеним субјектима да поднесу накнадни захтев за упис до 31. децембра 2021. године.

Члан 4. Закона прописао је ступање на снагу тог закона, а то је осми дан од дана објављивања у „Службеном гласнику РС” бр. 153/2020, тј. од 29. 12. 2020. године.

ПС

Др Маријана Жиравац Младеновић, главни и одговорни уредник часописа „Пословни саветник”

Правилник о условима и начину јавног објављивања финансијских извештаја и вођењу Регистра финансијских извештаја – у примени почев од финансијских извештаја који се састављају на 31. децембар 2021. године

У „Службеном гласнику РС” бр. 142/2020 од 25. 11. 2020. године објављен је Правилник о условима и начину јавног објављивања финансијских извештаја и вођењу Регистра финансијских извештаја (даље: Правилник).

Одредбе Правилника примењују се почев од финансијских извештаја који се састављају на 31. децембар 2021. године, а одредбе у вези са доста-

вљањем података о пружаоцима рачуноводствених услуга који за правна лица и предузетнике достављају финансијске извештаје на објаву примењује се почев од финансијских извештаја који се састављају на 31. децембар 2022. године (зато што 31. 12. 2022. године истиче прелазни период у ком су пружаоци рачуноводствених услуга дужни да ускладе своје пословање са одредбама Закона о рачуноводству, односно до када морају

Чланом 63. Правилника прописано је да се услуге из Регистра пружају у електронској или папирној форми. Услуге из Регистра доступне су преко Агенције и преко интернет странице Агенције у оквиру Регистра, а под условима из Правилника.

Преко интернет странице Агенције доступне су услуге:

- давање података из финансијских извештаја уписаних у Регистар у форми прописаних делова финансијских извештаја;
- пружања услуга бонитета.

Изузетно од наведеног, специјални аранжмани, као и услуге давања изворних финансијских извештаја старијих од десет година, доступни су само преко Агенције.

У складу са чланом 64. Правилника, преузете податке и документа у форми у којој су пружене услуге из Регистра корисници услуга могу да користе само за сопствене потребе, у складу са прописима, и не могу да их уступају трећим лицима, да их дистрибуирају или објављују у изворном облику. Изузетно, услуге из Регистра у форми у којој их даје Агенција могу да објављују корисници на које се те услуге односе.

Агенција је одговорна за то да подаци које даје, у смислу наведеног правилника, буду истоветни са изворним подацима, а одговорна је и за доследну примену Методологије у поступку утврђивања и пружања услуга бонитета, што је прописано чланом 65. Правилника. Податке и документе о услугама из Регистра које су корисницима пружене у складу са Правилником Агенција чува пет година, у складу са чланом 66. Правилника.

Чланом 67. Правилника прецизирано је да се одредбе тог правилника примењују почев од фи-

нансијских извештаја који се састављају на 31. децембар 2021. године, уз три изузетка, који се примењују почев од финансијских извештаја који се састављају на 31. децембар 2022. године, а односе се на пружаоце рачуноводствених услуга:

➤ Члан 21. став 1. тачка 7) Правилника: Финансијски извештај је потпун ако је састављен од стране правног лица или предузетника уписаног у Регистар пружалаца рачуноводствених услуга, у случајевима када је вођење пословних књига и састављање финансијског извештаја поверено у складу са чланом 16. став 1. Закона.

➤ Члана 26. став 7. Правилника: Ако се у поступку провере утврди да финансијски извештај није састављен од стране правног лица или предузетника уписаног у Регистар пружалаца рачуноводствених услуга, а обвезник је том лицу, односно предузетнику поверио вођење пословних књига и састављање финансијског извештаја у смислу члана 16. став 1. Закона, Регистар без одлагања такав извештај јавно објављује као непотпун у складу са чланом 35. Правилника и о томе обавештава обвезника путем Посебног информационог система.

➤ Члана 32. став 4. Правилника: Јавно се објављују и подаци о правном лицу, односно предузетнику уписаном у Регистар пружалаца рачуноводствених услуга којем је обвезник поверио вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја.

На дан почетка примене Правилника престаје да важи Правилник о условима и начину јавног објављивања финансијских извештаја и вођењу Регистра финансијских извештаја („Сл. гласник РС” бр. 127/14, 101/16 и 111/17).

Редакција

Одлука о привременим мерама за банке у циљу адекватног управљања кредитним ризиком у условима пандемије COVID-19

Извршни одбор Народне банке Србије на ванредној седници од 14. децембра 2020. године донео је **Одлуку о привременим мерама за банке у циљу адекватног управљања кредитним ризиком у условима пандемије COVID-19 (даље: Одлука)**. Одлука је објављена у „Службеном гласнику РС”

бр. 150/2020 од 14. децембра, а ступила је на снагу наредног дана од дана објављивања, тј. **15. децембра 2020. године**.

Олакшице при отплати кредита могу да користе дужници који имају обавезе по основу кредита / кредитних производа одобрених до 15. децембра

2020. године, и то:

- ▶ физичка лица,
- ▶ пољопривредници,
- ▶ предузетници и
- ▶ привредна друштва.

Под обавезама се подразумевају обавезе дужника по основу кредита и других кредитних производа (кредитних картица и дозвољеног прекорачења по текућем рачуну).

1 Критеријуми за коришћење олакшица

Ради коришћења олакшица у складу са Одлуком дужници су обавезни да **поднесу захтев банци**, с тим што ће банка одобрити олакшице уколико су испуњени **сви** следећи услови:

- а)** дужник није у могућности да измирује обавезе према банци, односно може да има потешкоће при измиривању тих обавеза услед пандемије COVID-19;
- б)** дужник на 29. фебруар 2020. године, као ни у периоду од дванаест месеци пре тог дана, није био у статусу неизмирења обавеза у банци у смислу одлуке којом се уређује адекватност капитала банке;
- в)** на 29. фебруар 2020. године, као ни у периоду од дванаест месеци пре тог дана, ниједно потраживање од тог дужника по основу обавеза није било класификовано као проблематичан кредит у банци.

Дужник који је **физичко лице** није у могућности да измирује обавезе према банци, односно може да има потешкоће при измиривању тих обавеза ако је испуњен **један** од следећих услова:

- ▶ дужник је на 15. децембар 2020. године у доцњи дужој од тридесет дана у материјално значајном износу по основу било које обавезе према банци проистекле из производа на које се Одлука примењује;
- ▶ дужник на дан подношења захтева за олакшицу при отплати кредита има статус незапосленог лица;
- ▶ дужник је у последња три месеца остварио просечан нето месечни приход по основу зараде или пензије који је испод просечне зараде у Републици Србији према последњим подацима надлежног органа;
- ▶ степен кредитне задужености дужника, у смислу одлуке којом се уређује класификација билансне активе и ванбилансних ставки банке, прелази 40%, а дужник је у последња три месеца остварио просечан нето месечни приход мањи за 10% или више у односу на приход пре 15. марта 2020. године, при чему просечан нето месечни приход тог дужника у последња три месеца не прелази 120.000 динара;

▶ банка је на основу образложеног захтева дужника, у складу са својим унутрашњим актима, оценила да услед пандемије COVID-19 постоје друге чињенице и околности које су утицале на погоршање финансијског положаја дужника, а тиме и на могућност тог дужника да уредно измирује своје обавезе према банци.

Дужник који је пољопривредник, предузетник или привредно друштво није у могућности да измирује обавезе према банци, односно може да има потешкоће при измиривању тих обавеза ако је испуњен **један** од следећих услова:

- ▶ дужник је на дан ступања на снагу Одлуке у доцњи дужој од тридесет дана у материјално значајном износу по основу било које обавезе проистекле из производа на које се та одлука примењује;
- ▶ дужник у периоду до дана подношења захтева за олакшицу у смислу Одлуке има пад пословног прихода, односно промета од најмање 15% у 2020. години, у односу на исти период у 2019. години;
- ▶ дошло је до прекида пословања дужника у непрекидном трајању од најмање тридесет дана услед пандемије COVID-19;
- ▶ банка је на основу образложеног захтева дужника, у складу са својим унутрашњим актима, оценила да услед пандемије COVID-19 постоје друге чињенице и околности које су утицале на погоршање финансијског положаја дужника, а тиме и на могућност тог дужника да уредно измирује своје обавезе према банци.

2 Врсте олакшица при отплати кредита

Одлуком је прописано да су олакшице при отплати кредита репрограм кредита и рефинансирање кредита, као и да услови отплате обавеза, уговорени одобравањем олакшица (нпр. висина каматне стопе, додатна средства обезбеђења и сл.), **не могу бити неповољнији** за дужника у односу на првобитно, односно раније уговорене услове.

Репрограм кредита представља **промену услова кредита** тако да се дужнику омогући **грејс-период** при отплати свих његових обавеза према банци по том кредиту у трајању од **шест месеци**, у току којег банка не наплаћује потраживања по основу главнице. У том периоду банка обрачунава уговорену камату, док се рок отплате кредита продужава тако да износ анuitета (месечне обавезе дужника) по истеку грејс-периода, а до краја новог рока отплате кредита **не буде већи** у односу на тај износ у периоду пре примене олакшица. У зависности од тога за који се модел

олакшице дужник определи у свом захтеву банци, може да се уговори да се камата обрачуната за време трајања грејс-периода наплаћује у току трајања или након престанка тог периода. Ако је уговорено да се камата обрачуната за време трајања грејс-периода наплаћује након престанка тог периода, камата може да се припише дугу, а распоређује се равномерно на уговорени рок отплате, при чему је банка дужна да с тим упозна дужника пре закључења уговора, односно почетка примене грејс-периода.

Одлуком је прецизирано да **рефинансирање кредита** представља одобравање новог кредита дужнику ради измирења свих обавеза које дужник има према банци по основу постојећег/постојећих кредита, тако да се дужнику омогући грејс-период у трајању од шест месеци. У току тог периода банка не наплаћује обавезе по основу главнице, али обрачунава уговорену камату, и то тако да нови уговорени рок отплате кредита буде дефинисан тако да износ анuitета, односно месечне обавезе дужника по истеку грејс-периода, а до краја новог рока отплате кредита не буде већи у односу на тај износ у периоду пре примене олакшица. Као и приликом репрограма кредита, у зависности од тога за који се модел олакшице дужник определи у свом захтеву за рефинансирање кредита, може да се уговори да се камата обрачуната за време трајања грејс-периода наплаћује у току трајања или након престанка тог периода. Ако је уговорено да се камата обрачуната за време трајања грејс-периода наплаћује након престанка тог периода, камата може да се припише дугу, а распоређује се равномерно на уговорени рок отплате, при чему је банка дужна да с тим упозна дужника пре закључења уговора, односно почетка примене грејс-периода.

3 Подношење захтева банци за коришћење олакшица

Одлуком је прописано да дужник може да поднесе банци захтев у пословним просторијама банке, електронским путем или поштом, најкасније **30. априла 2021. године**. Банка је пак дужна да о захтеву дужника одлучи и о тој одлуци обавести дужника у року од тридесет дана од дана пријема захтева.

Банка је дужна да у року од пет радних дана од дана ступања на снагу Одлуке, дакле до **22. децембра 2020. године** на почетној страни своје интернет презентације и у својим пословним просторијама објави обавештење о томе да ду-

жници који услед пандемије COVID-19 нису у могућности да измирују обавезе према банци, односно који имају потешкоће при измиривању тих обавеза, банци могу да поднесу захтев за одобравање олакшица у складу са наведеном одлуком.

Прописано је, такође, да банка има обавезу да свим својим дужницима који су на 30. новембар 2020. године у доцњи дужој од тридесет дана по основу било које обавезе проистекле из производа на који се Одлука примењује достави до 31. децембра 2020. године и **индивидуално обавештење** о могућности подношења захтева за олакшице, ако су испуњени услови из Одлуке. Услови за достављање индивидуалног обавештења су: (а) да дужник на 29. фебруар 2020. године, као ни у периоду од дванаест месеци пре тог дана, није био у статусу неизмирења обавеза у тој банци, и б) да на 29. фебруар 2020. године, као ни у периоду од дванаест месеци пре тог дана, ниједно потраживање тог дужника по основу обавеза није било класификовано као проблематичан кредит у банци.

Опште обавештење и индивидуално обавештење о олакшицама треба да садржи јасне, прецизне и потпуне информације које се односе на:

- могућност подношења захтева за одобравање олакшица (даље: захтев), уз навођење услова за њихово одобравање;
- врсте олакшица при отплати обавеза на које се захтев може односити, уз истакнуту напомену да дужник има могућност избора између понуђених модела олакшица (тако да изабере да ли ће камату обрачунату за време трајања грејс-периода плаћати у току трајања тог периода или по његовом престанку);
- могућност дужника да олакшице користи за један или више кредитних производа;
- начин подношења захтева;
- репрезентативни пример износа обавеза по основу конкретног кредитног производа пре и након примене олакшица, који садржи све елементе на основу којих се могу утврдити услови под којима се олакшице примењују и могуће начине отплате обавеза које се обрачунавају у грејс-периоду (у току грејс-периода или по престанку тог периода).

4 Посебне обавезе банака

Одлуком су прописане обавезе за банке које се односе на усклађивање општих аката са одредбама Одлуке, као и обавезе у вези са извештавањем Народне банке Србије о примени Одлуке, а прописано је и какав статус имају кредити на које се примењују олакшице.

Одлука о привременим мерама за даваоце финансијског лизинга у циљу адекватног управљања кредитним ризиком у условима пандемије COVID-19

Извршни одбор Народне банке Србије на ванредној седници од 14. децембра 2020. године донео је Одлуку о привременим мерама за даваоце финансијског лизинга у циљу адекватног управљања кредитним ризиком у условима пандемије COVID-19 (даље: Одлука). Одлука је објављена у „Службеном гласнику РС” бр. 150/2020, од 14. децембра, а ступила је на снагу наредног дана од дана објављивања, тј. **15. децембра 2020. године**.

Одлуком о лизингу прописане су мере и активности које је давалац лизинга дужан да примењује у циљу адекватног управљања кредитним ризиком у условима пандемије COVID-19, **омогућавањем олакшица при отплати обавеза примаоцима лизинга**. Олакшице при отплати обавеза по основу финансијског лизинга могу да користе дужници који имају обавезе по основу уговора о лизингу одобрених примаоцу лизинга до 15. децембра 2020. године, и то:

- физичка лица,
- пољопривредници,
- предузетници и
- привредна друштва.

1 Критеријуми за коришћење олакшице

Давалац лизинга је дужан да примаоцу лизинга, на његов захтев, одобри олакшицу при отплати обавеза у складу са Одлуком ако су испуњени **сви** следећи услови:

- а) прималац лизинга није у могућности да измирује обавезе према даваоцу лизинга, односно може да има потешкоће при измиривању тих обавеза услед пандемије COVID-19;
- б) прималац лизинга на 29. фебруар 2020. године, као ни у периоду од дванаест месеци пре тог дана, није каснио са измиривањем обавеза према даваоцу лизинга дуже од деведесет дана по основу уговора о лизингу.

У складу са Одлуком сматра се да **прималац лизинга који је физичко лице** није у могућности да измирује обавезе према даваоцу лизинга, односно може да има потешкоће при измиривању тих обавеза ако је испуњен **један** од следећих услова:

- прималац лизинга је на дан ступања на снагу наведене одлуке у доцњи дужи од тридесет дана по основу било које обавезе према даваоцу лизинга проистекле по основу уговора о лизингу;
- прималац лизинга на дан подношења захтева у складу са одредбама Одлуке о лизингу има статус незапосленог лица;
- прималац лизинга је у последња три месеца остварио просечни нето месечни приход по основу зараде или пензије који је испод просечне зараде у Републици Србији према последњим подацима надлежног органа;
- прималац лизинга је у последња три месеца остварио просечни нето месечни приход који не прелази 120.000 динара и који је мањи за 10% или више у односу на приход пре 15. марта 2020. године, при чему износ укупних месечних кредитних обавеза примаоца лизинга прелази 40% просечног нето месечног прихода примаоца лизинга у последња три месеца;
- давалац лизинга је на основу образложеног захтева примаоца лизинга, у складу са својим унутрашњим актима, оценио да услед пандемије COVID-19 постоје друге чињенице и околности које су утицале на погоршање финансијског положаја примаоца лизинга, а тиме и на могућност тог примаоца лизинга да уредно измирује своје обавезе према даваоцу лизинга.

У складу са Одлуком сматра се да **прималац лизинга који је пољопривредник, предузетник или привредно друштво** није у могућности да измирује обавезе према даваоцу лизинга, односно може да има потешкоће при измиривању тих обавеза ако је испуњен **један** од следећих услова:

- прималац лизинга је на дан ступања на снагу наведене одлуке у доцњи дужи од тридесет дана

по основу било које обавезе проистекле по основу уговора о лизингу;

- прималац лизинга у периоду до дана подношења захтева коришћење олакшице има пад пословног прихода, односно промета од најмање 15% у 2020. години, у односу на исти период у 2019. години;
- дошло је до прекида пословања примаоца лизинга у непрекидном трајању од најмање тридесет дана услед пандемије COVID-19;
- давалац лизинга је на основу образложеног захтева примаоца лизинга, у складу са својим унутрашњим актима, оценио да услед пандемије COVID-19 постоје друге чињенице и околности које су утицале на погоршање финансијског положаја примаоца лизинга, а тиме и на могућност тог примаоца лизинга да уредно измирује своје обавезе према даваоцу лизинга.

2 Репрограм обавеза по финансијском лизингу

У смислу Одлуке олакшицом се сматра **репрограм обавеза** примаоца лизинга, с тим да услови отплате обавеза, уговорени одобравањем олакшице, не могу бити неповољнији за примаоца лизинга у односу на првобитно, односно раније уговорене услове.

Иначе, репрограм обавеза по основу уговора о лизингу подразумева промену услова по датом уговору тако да се примаоцу лизинга омогући **грејс-период** приликом отплате свих његових обавеза према даваоцу лизинга по том уговору у трајању од **шест месеци**, у току којег давалац лизинга не наплаћује потраживања по основу главнице. У том периоду обрачунава редовну (уговорену) камату, док се рок отплате уговора продужава тако да износ анuitета (месечне обавезе примаоца лизинга) по истеку грејс-периода, а до краја новог рока отплате уговора о лизингу не буде већи од износа у периоду пре примене олакшице.

3 Захтев за олакшице

Одлуком је прописано да прималац лизинга може да поднесе даваоцу лизинга захтев најкасније 30. априла 2021. године у пословним просторијама даваоца лизинга, електронски или

поштом, с тим што је давалац лизинга дужан да о захтеву примаоца лизинга одлучи и о тој одлуци обавести примаоца лизинга у року од тридесет дана од дана пријема захтева.

Одлуком је прописано да је давалац лизинга дужан да у року од пет радних дана од дана ступања на снагу Одлуке, дакле до 22. децембра 2020. године на почетној страни своје интернет презентације и у својим пословним просторијама објави **обавештење** о томе да примаоци лизинга који услед пандемије COVID-19 нису у могућности да измирују обавезе према даваоцу лизинга, односно који имају потешкоће при измиривању тих обавеза, могу да поднесу даваоцу лизинга захтев за одобравање олакшице у складу са поменутом одлуком.

Такође је прописано да се до 31. децембра 2020. године доставе и индивидуална обавештења одређеним дужницима. Поменута обавештења треба да садрже јасне, прецизне и потпуне информације које се односе на:

- могућност подношења захтева за одобравање олакшице, уз навођење услова за његово одобравање;
- олакшицу при отплати обавеза на које се захтев може односити, уз истакнуту напомену да прималац лизинга има могућност избора између понуђених модела олакшица (тако да изабере да ли ће камату обрачунати за време трајања грејс-периода плаћати у току трајања тог периода или по његовом престанку);
- начин подношења захтева;
- репрезентативни пример износа обавеза по основу конкретног уговора о лизингу пре и након примене олакшице, који садржи све елементе на основу којих могу да се утврде услови под којима се олакшица примењује и могуће начине отплате обавеза које се обрачунавају у грејс-периоду (у току грејс-периода или по престанку тог периода).

4 Остале обавезе даваоца лизинга

Одлуком о лизингу прописане су обавезе за даваоца лизинга које се односе на његова општа акта, затим на обавезе извештавања Народне банке Србије, као и на регулаторни третман обавеза које су предмет олакшица.

ПС

Састављање и достављање финансијских извештаја за 2020. годину

Без обзира на усвајање новог Закона о рачуноводству („Сл. гласник РС” бр. 73/2019), који је ступио на снагу 1. јануара 2020. године, приликом састављања финансијских извештаја на дан 31. 12. 2020. године обухват годишњег финансијског извештаја одређује се у складу са одредбама Закона о рачуноводству („Сл. гласник РС” бр. 62/2013 и 30/2018), при чему су и рокови за достављање финансијских извештаја и статистичког извештаја за јавно објављивање исти као прошле године. Међутим, разврставање предузетника и привредних субјекта врши се у складу са одредбама новог Закона о рачуноводству.

Увод

Састављање и достављање финансијских извештаја за 2020. годину врши се у складу са одредбама:

- ▶ Закона о рачуноводству („Сл. гласник РС” бр. 73/2019 – даље: **нови Закон**),
- ▶ Закона о рачуноводству („Сл. гласник РС” бр. 62/2013 и 30/2018 – **стари Закон**),
- ▶ Правилника о условима и начину јавног објављивања финансијских извештаја и вођењу Регистра финансијских извештаја („Сл. гласник РС” бр. 127/2014, 101/2016 и 111/2017 – даље: **Правилник**) и
- ▶ Правилника о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике („Сл. гласник РС” бр. 95/2014 и 144/2014 – даље: **Правилник о форми финансијских извештаја**).

Напомињемо да се нови Правилник о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике („Сл. гласник РС” бр. 89/2020 од 25. јуна 2020. године) примењује тек почев од финансијских извештаја који се састављају на 31. 12. 2021. године.

Приликом састављања финансијских извештаја на 31. 12. 2020. године разврставање правних лица и предузетника врши се у складу са новим Законом, а обавезу сачињавања годишњег извештаја о пословању имају и средња правна лица, при чему се одредбе новог

Закона примењују у вези са консолидованим годишњим финансијским извештајима (у погледу обвезника за састављање), као и обавезу израде свих нових извештаја (о корпоративном управљању, нефинансијског извештаја, о плаћањима ауторитетима власти). Обухват годишњег финансијског извештаја и одређивање рокова за достављање финансијских извештаја и статистичког извештаја за објављивање обавља се и сада у складу са одредбама старог Закона.

1 Обвезници састављања финансијских извештаја

Полазећи од одредби члана 4. новог Закона, обвезници састављања и јавног објављивања годишњих финансијских извештаја су:

1) правна лица:

- ▶ привредна друштва,
 - ▶ Народна банка Србије,
 - ▶ банке, платне институције, институције електронског новца,
 - ▶ друштва за осигурање и друштва за реосигурање,
 - ▶ даваоци финансијског лизинга,
 - ▶ пензијски фондови и друштва за управљање добровољним пензијским фондовима,
 - ▶ инвестициони фондови и друштва за управљање инвестиционим фондовима,
 - ▶ берзе и брокерско-дилерска друштва,
 - ▶ Централни регистар, депо и клиринг хартија од вредности,
 - ▶ факторинг друштва,
 - ▶ задруге,
 - ▶ установе које обављају делатност ради стицања добити,
 - ▶ правна лица која у складу са посебним прописима примењују одредбе наведеног закона;
- 2) друга правна лица** – правна лица чије се пословање делом финансира из јавних прихода или других наменских извора, а делом или у целини оствареним приходима на тржишту или по основу

КРИТЕРИЈУМИ	МАЛЕ ГРУПЕ (ако не прелазе 2 од 3 критеријума)	СРЕДЊЕ ГРУПЕ (ако не прелазе 2 од 3 критеријума)	ВЕЛИКЕ ГРУПЕ (ако прелазе 2 од 3 критеријума)
Просечан број запослених	≤ 50	> 50 ≤ 250	> 250
Пословни приход	≤ 8.000.000 ЕУР	> 8.000.000 ≤ 40.000.000 ЕУР	> 40.000.000 ЕУР
Укупна актива	≤ 4.000.000 ЕУР	> 4.000.000 ≤ 20.000.000 ЕУР	> 20.000.000 ЕУР

Напомињемо да се пословни приход и вредност укупне aktive на дан биланса стања групе утврђују на консолидованој основи. Дакле:

- сабира се пословни приход матичног и зависних правних лица, па се из добијеног збира искључују интерни приходи, добици и губици настали унутар групе;
- сабира се укупна актива матичног и зависних правних лица на дан биланса, па се из добијеног збира искључује вредност учешћа матичног у зависним правним лицима, као што су интерна потраживања, интерни финансијски пласмани и интерни добици (губици) садржани у интерним залихама и сталној имовини.

Група правних лица разврстава се у малу, средњу или велику групу ако испуњава најмање два од три наведене критеријума. Ако група задовољава најмање два од три критеријума за добијање ознаке микро, разврстава се у малу групу правних лица. Обвезник који не испуњава два од три критеријума за разврставање, већ има различите показатеље по сваком од критеријума, разврстава се према следећем:

- у малу групу правних лица разврстава се и група која утврди комбинацију показатеља: велико–мало–микро или средње–мало–микро;
- у средњу групу правних лица разврстава се и група која утврди комбинацију показатеља: велико–средње–мало или велико–средње–микро.

За прерачунавање девизних износа у динарску противвредност примењује се званичан средњи курс динара, који утврђује НБС, а важи на датум биланса консолидованог годишњег финансијског извештаја.

Закључак

С обзиром на то да се годишњи финансијски извештаји достављају електронским путем, коришћењем Поседног информационог система Агенције, обвезници неће морати самостално да израчунавају параметре за разврставање јер ће то урадити систем. Једина обавеза обвезника биће да на одговарајућем месту у захтеву за јавно објављивање финансијских извештаја и документације упишу величину у коју су разврстани.

Имајући у виду да је овај чланак и овај број часописа завршен за објављивање пре 31. децембра 2020. године, па због тога нисмо исказали прерачунате граничне вредности за разврставање у динарску противвредност, претплатницима ћемо накнадно, кроз обавештење, доставити поменуте износе.

Такође, Агенција за привредне регистре на службеној страници, у оквиру Регистра финансијских извештаја,

у јануару месецу објављује „Упутства за достављање финансијских извештаја”, у којима су на располагању правила рачунске и логичке контроле финансијских извештаја, врсте извештаја за дату годину и њихова садржина, разврставање правних лица и предузетника и група правних лица, замена јавно објављених финансијских извештаја и документације, видео и корисничка упутства за састављање и достављање извештаја, као и преглед рокова за достављање извештаја за статистичке потребе и финансијских извештаја.

Исказивање података у обрасцима финансијских извештаја за 2020. годину

На опште одредбе у вези са састављањем, достављањем и објављивањем финансијских извештаја за 2020. годину указано је у претходним текстовима у овом броју часописа.

Финансијски извештаји за 2020. годину састављају се на начин прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике („Сл. гласник РС” бр. 95/2014 и 144/2014 – даље: Правилник) и Правилником о облику и садржају Статистичког извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике („Сл. гласник РС” бр. 127/2014 – даље: Правилник о статистичком извештају). Такође, садржина група рачуна и самих рачуна у обрасцима финансијских извештаја одређује се на основу Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике („Сл. гласник РС” бр. 95/2014 – даље: Правилник о Контном оквиру).

Дакле, приликом попуњавања образаца финансијских извештаја за 2020. годину нема измена у односу на претходне године. Нови обрасци који су прописани Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја и садржини и форми обрасца статистичког извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике („Сл. гласник РС” бр. 89/2020) примењиваће се почев од финансијских извештаја који се буду састављали на 31. 12. 2021. године. Једина измена у односу на раније године, коју је донео нови Закон о рачуноводству, односи се на обухват обелодањивања неусаглашених потраживања и обавеза у напоменама уз финансијске извештаје, који је проширен.

Општа правила за састављање финансијских извештаја:

➤ У заглавља образаца финансијских извештаја потребно је унети основне податке о правном лицу, односно предузетнику, који се односе на назив, седиште, шифру делатности, матични број и ПИБ.

➤ Подаци се исказују у обрасцима у хиљадама динара, док се број акција и запослених исказује у целом броју.

➤ У колону „Претходна година” у свим обрасцима редовних финансијских извештаја за извештајну, у овом случају 2020. годину, уносе се упоредни подаци, односно подаци за 2019. годину.

➤ Правно лице, односно предузетник који је у току пословне године имао статусну промену или је над њим покренут поступак стечаја или ликвидације, у колону финансијских извештаја која се односи на текућу годину уноси податке за цео период обједињено, у нето износу и то после пребијања резултата пре и после промене, а на обрасцима ставља назнаку „статусна промена”, „стечај” или „ликвидација”. Уколико је статусном променом настало ново правно лице, оно попуњава обрасце финансијских извештаја као новоосновани обвезник, а на саме обрасце ставља назнаку „ново оснивање”.

➤ Правно лице које је основано у току извештајне године не приказује стање на 1. јануар извештајне године, као ни пословање у претходној години и на свим обрасцима финансијских извештаја ставља на знаку „новоосновани”. Исто се односи и на предузетнике који су у току извештајне године почели да воде пословне књиге по систему двојног књиговодства.

1 БИЛАНС СТАЊА И БИЛАНС УСПЕХА ЗА 2020. ГОДИНУ

Биланс стања и биланс успеха представљају два финансијска извештаја која састављају сва правна лица и предузетници, без обзира на то који рачуноводствени оквир примењују.

1.1 Утврђивање резултата пословања за 2020. годину

Резултат пословања правних лица, односно предузетника утврђује се после спроведених књижења свих пословних промена и обрачуна на крају пословне године. Наиме, на крају године, после књижења свих рачуна прихода и расхода, врши се затварање рачуна расхода и прихода, утврђивање резултата и састављање обрасца биланса успеха.

9118 до 9123. На ове позиције уносе се подаци са одговарајућих рачуна који су наведени у табеларном прегледу, с тим што је потребно разграничити потраживања (продати производи, роба и услуге и дати аванси) на потраживања према физичким лицима, јавним предузећима, домаћим правним лицима и предузетницима, републичким органима и организацијама, јединицама локалне самоуправе и на остала потраживања по основу продаје и остале авансе.

➤ АОП 9124 – уносе се подаци о другим потраживањима који су разграничени и исказани ознакама од АОП 9125 до 9130. На ове позиције уносе се подаци са одговарајућих рачуна који су наведени у табеларном прегледу, с тим што је потребно разграничити друга потраживања на потраживања према физичким лицима, јавним предузећима, домаћим правним лицима и предузетницима, републичким органима и организацијама, јединицама локалне самоуправе и на остала потраживања.

Под јавним предузећима, у смислу овог табеларног прегледа, подразумевају се сва јавна и јавно-комунална предузећа која обављају делатност од општег значаја, које оснива Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе.

Под домаћим правним лицима и предузетни-

цима подразумевају се, у смислу овог табеларног прегледа, домаћа привредна друштва и предузетници који не припадају финансијском сектору.

Под републичким органима и организацијама подразумевају се, у смислу овог табеларног прегледа, републички органи и организације, републичке агенције, регулаторна тела и фондови, државни универзитети и факултети, клиничко-болнички центри и институције и тела од националног значаја, изузев фондова социјалног осигурања.

Под јединицама локалне самоуправе, у смислу овог табеларног прегледа, подразумевају се покрајински органи и организације, општине и градови и друге институције и установе на нивоу покрајине, општине и града.

Под осталим краткорочним финансијским пласманима и осталим дугорочним финансијским пласманима и делом дугорочних потраживања (ред. бр. 1.4 и 2.3) и осталим потраживањима (ред. бр. 3.6 и 4.6), у смислу овог табеларног прегледа, подразумевају се сва остала потраживања која се налазе у оквиру наведених ознака за АОП, а нису обухваћена траженим финансијским инструментима и траженим секторским категоријама (физичка лица, јавна предузећа, домаћа правна лица и предузетници, републички органи и организације и јединице локалне самоуправе).

ПС

Електронски часопис ЛЕГЕ АРТИС – ПРОПИСИ У ПРАКСИ

Часопис „Lege Artis – ПРОПИСИ У ПРАКСИ”, електронско издање, са стручним ауторским текстовима, већ дужи низ година незаобилазни је саветник и дневни пратилац у свачијем пословању. Намењен је, пре свега, правним службама у јавном и приватном сектору, привредним субјектима, установама, адвокатским канцеларијама итд.

Од области у часопису издвајамо: Јавне набавке и буџети, Грађанско право, Кривично и прекршајно право, Образовање, Планирање, изградња, становање, Привредно право, Радно право, Управно право, Здравствене установе, здравствена заштита и здравствено осигурање и друге области, као и сталне рубрике „Портал читалаца”, „Календар правних аката” и „Регистар прописа”.

Тренутно се у издању налази преко 1.100 чланака, при чему у току године излази 12 бројева.

Чланци из свих досадашњим бројева доступни су у е-часопису, с тим што им се приступа у оквиру издања Прописи.нет, а повезани су са релевантним прописима.

За више информација и поруке нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Евидентирање трансакција из 2020. године по основу којих обавеза за ПДВ или право на одбитак ПДВ-а настаје у 2021. години

Приликом састављања завршног рачуна од великог је значаја да се у складу са позитивним прописима прокњижи сва документација која се односи на ту пословну годину ради правилног исказивања пословног резултата. Кад се узме у обзир порески аспект ПДВ-а, често се јавља дилема у вези са тим како да се правилно поступи са рачунима који су приспели у јануару или фебруару нове године, а односе се на претходну годину.

Увод

Датум 31. децембар 2020. године представља дан када се врше сва закључна књижења на рачунима главне књиге, на основу којих се утврђује резултат пословања за 2020. годину и стање на рачунима активе и пасиве на тај дан, које се преноси као почетно стање за 2021. годину.

Приходи и расходи који су настали по основу промета у току 2020. године, без обзира на то што су фактуре, односно рачуни приспели након достављања пореске пријаве пореза на додату вредност (даље: ПППДВ пријава), у јануару 2021. године књиже се са датумом 31. децембар 2020. године, док се обавеза за ПДВ или претходни ПДВ исказује у наредном обрачунском периоду. То се такође односи и на мањкове добара по годишњем попису и обавезу плаћања ПДВ-а по том основу.

1 Рачуни примљени за промет који је извршен у децембру, а право на одбитак претходног пореза стиче се у јануару

Рачуни који се односе на пословање у току 2020. године, нпр. рачуни за електричну енергију, телефон, воду и сл., који су приспели у току јануара 2021. године, без обзира на то што неки од њих носе датум издавања, примера ради 3. 1. 2021. године,

књиже се са датумом 31. 12. 2020. године, док се право на претходни ПДВ по том основу остварује у 2021. години или је рачун са датумом промета из 2020. године примљен након подношења пореске пријаве за ПДВ за децембар (након 15. јануара). Право на одбитак претходног пореза остварује се у наредном обрачунском периоду, што значи да месечни ПДВ обвезници већ у фебруару 2020. године могу да исказу претходни ПДВ (у пореској пријави за јануар 2021. године), док тромесечни обвезници приликом достављања ПППДВ пријаве за јануар–март, која се предаје 15. априла 2020. године, могу да искористе то право.

Полазећи од члана 28. став 4. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС” бр. 84/2004... и 72/2019 – даље: Закон о ПДВ-у) сматра се да су услови за одбитак претходног пореза испуњени за кључно са даном испуњења последњег услова неопходног за остваривање поменутог права. Примера ради, уколико је услуга која испуњава материјални услов примљена у једном пореском периоду, а порески обвезник прими рачун у наредном пореском периоду (када се сматра да је испуњен формални услов), сматраће се да је порески обвезник стекао право да одбије претходни порез у пореском периоду у којем је испуњен формални услов, као последњи прописани услов.

Осим тога, исто је потврђено и у Корисничком упутству за исказивање података у прегледу обрачуна ПДВ-а – обрасцу ПОПДВ IV (даље: Корисничко упутство): „Податке о износу основице и износу обрачунатог ПДВ обвезник ПДВ – прималац исказује у обрасцу ПОПДВ за порески период у којем је промет извршен ако је до дана сачињавања прегледа обрачуна ПДВ и подношења пореске пријаве ПДВ за тај порески период примио рачун у којем су као датум промета и датум издавања рачуна наведени датуми из пореског периода у којем је промет извршен. Ако тако издат рачун обвезник ПДВ прими после подношења пореске пријаве ПДВ за порески период у којем је наставио добра, односно услуге, податке исказује у обрасцу

А) Књижење код извођача радова

У 2020. години:

Ред. бр.	Конто	Опис	Дуг.	Потр.
1.	204	Купци у земљи	7.000.000	
	614	Приходи од продаје производа на домаћем тржишту		7.000.000
- за изведене радове у 2020. години по привременој грађевинској ситуацији која је оверена од стране надзорног органа у 2021. години				

С обзиром на то да извођач радова нема обавезу да обрачуна ПДВ, већ то чини инвеститор, као порески дужник из члана 10. став 2. тачка 3) Закона о ПДВ-у, извођач грађевинских радова у својим књигама на дан биланса врши само књижење прихода и потраживања јер су радови извршени у 2020. години. У 2021. години извођач грађевинских радова у конкретном случају не врши никаква додатна књижења.

А) Књижење код инвеститора

У 2020. години:

Ред. бр.	Конто	Опис	Дуг.	Потр.
1.	026	Некретнине, постројења и опрема у припреми	7.000.000	
	2709	ПДВ по примљеним фактурама по општој стопи (осим плаћених аванса) – који се признаје као претходни у наредном периоду	1.400.000	
	435	Добављачи у земљи		7.000.000
	4709	Обавезе за ПДВ по издатим фактурама по општој стопи (осим примљених аванса) – обавеза није настала у пореском периоду		1.400.000
- за примљене радове из 2020. године по привременој грађевинској ситуацији која је оверена од стране надзорног органа у јануару 2021. године				

У 2021. години:

Ред. бр.	Конто	Опис	Дуг.	Потр.
1.	2701	ПДВ у примљеним фактурама по општој стопи (осим плаћених аванса)	1.400.000	
	2709	ПДВ по примљеним фактурама по општој стопи (осим плаћених аванса) – који се признаје као претходни у наредном периоду		1.400.000
	4709	Обавезе за ПДВ по издатим фактурама по општој стопи (осим примљених аванса) – обавеза није настала у пореском периоду	1.400.000	
	4701	Обавезе за порез на додату вредност по издатим фактурама по општој стопи (осим примљених аванса)		1.400.000
- за обрачун ПДВ-а као порески дужник по пореској пријави за јануар 2021. године				

Инвеститор је за порески период јануар 2020. године исказао вредност радова од 7.000.000 динара у пољу 8д.2 обрасца ПОПДВ, у колони „Основица”, и то за промет по општој стопи ПДВ-а, а обрачунати ПДВ од 1.400.000 динара у пољу 3а.2 истог обрасца. Износ претходног ПДВ-а који може да се одбије као дуговани порез исказује у пољу 8е.2 обрасца ПОПДВ.

ПС

Електронски часопис ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

Часопис „ПОСЛОВНИ САВЕТНИК” представља издање са стручним ауторским текстовима из области рачуноводства, пореза, буџетског рачуноводства, зарада, плата и других личних примања и пословних финансија. Наменен је, пре свега, финансијским и рачуноводственим службама у јавном и приватном сектору, рачуноводственим агенцијама и сл.

Од рубрика у часопису издвајамо: Рачуноводство, Порези, Буџетски корисници, Зараде, плате и друга примања, Радни односи, Пословне финансије, Статистика и остале области.

Тренутно се у издању налази преко 900 чланака, при чему у току године излази 12 бројева.

Чланци из свих досадашњих бројева доступни су у е-часопису, с тим што им се приступа у оквиру издања Прописи.нет, а повезани су са релевантним прописима.

За уређивашу и групе информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Дипл. екон. Тања Ђелкапић, млађи саветник у Министарству финансија

Примена Закона о ПДВ-у на територији АПКИМ

Предмет опорезивања порезом на додату вредност (даље: ПДВ) јесте испорука добара и пружање услуга (даље: промет добара и услуга) које порески обвезник изврши у Републици Србији уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику Србију.

Одредбом члана 61. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС” бр. 84/04... и 153/20 – даље: Закон о ПДВ-у) прописано је да ће Влада Републике Србије уредити извршавање тог закона на територији Аутономне Покрајине Косово и Метохија за време важења Резолуције Савета безбедности ОУН број 1244. На основу тог овлашћења Влада Републике Србије донела је Уредбу о извршавању Закона о порезу на додату вредност на територији Аутономне Покрајине Косово и Метохија за време важења Резолуције Савета безбедности ОУН број 1244 („Сл. гласник РС” бр. 111/13 и 31/18 – даље: **Уредба**). Према томе, Уредбом се уређује извршавање Закона о ПДВ-у на територији Аутономне Покрајине Косово и Метохија за време важења Резолуције Савета безбедности ОУН број 1244.

У складу са одредбом члана 2. Уредбе, на промет добара и услуга који обвезници ПДВ-а врше са територије Републике Србије ван територије АПКИМ (даље: Република ван АПКИМ) на територију АПКИМ, као и на промет који се врши са територије АПКИМ на територију Републике ван АПКИМ, примењује се Закон, прописи донети на основу Закона и наведена уредба.

Одредбом члана 3. став 1. Уредбе прописано је да се на промет добара који обвезници ПДВ-а врше са територије Републике ван АПКИМ на територију АПКИМ не обрачунава и не плаћа ПДВ, при чему обвезници ПДВ-а имају право на одбитак претходног пореза у складу са Законом, под условом да су добра отпремљена на територију АПКИМ.

Према одредби члана 3. став 2. Уредбе, доказима да су добра отпремљена на територију АПКИМ сматрају се јединствена исправа, издата у складу са важећим прописима, која садржи потврду да су добра иступила са територије Републике ван АПКИМ на територију АПКИМ, односно оверена копија јединствене исправе, као и извод из пословног рачуна

обвезника ПДВ-а да је за промет добара извршен пренос новчаних средстава са пословног рачуна примаоца добара на пословни рачун обвезника ПДВ-а – испоручиоца добара. У складу са наведеним, на отпремање добара са територије Републике ван АПКИМ на територију АПКИМ не обрачунава се и не плаћа ПДВ, под условом да обвезник ПДВ-а који врши промет тих добара поседује све прописане доказе да су добра отпремљена на територију АПКИМ.

У Мишљењу Министарства финансија бр. 011-00-00622/2020-04 од 17. новембра 2020. године, које се односи на порески третман добара (опреме) која се отпремају са територије Републике ван АПКИМ на територију АПКИМ у циљу повећања оснивачког капитала у зависном правном лицу са седиштем на територији АПКИМ, наведено је следеће: „Доказима да је извршено отпремање добара на територију АПКИМ сматрају се јединствена исправа, издата у складу са важећим прописима, која садржи потврду да су добра иступила са територије Републике ван АПКИМ на територију АПКИМ, односно оверена копија јединствене исправе, као и извод из пословног рачуна обвезника ПДВ да је за промет добара извршен пренос новчаних средстава са пословног рачуна примаоца добара на пословни рачун обвезника ПДВ – испоручиоца добара.

Према томе, када обвезник ПДВ отпрема добра (опрему) са територије Републике ван АПКИМ на територију АПКИМ у циљу повећања оснивачког капитала у зависном правном лицу са седиштем на територији АПКИМ, ПДВ се не обрачунава и не плаћа ако обвезник ПДВ поседује јединствену исправу издату у складу са важећим прописима која садржи потврду да су добра иступила са територије Републике ван АПКИМ на територију АПКИМ. По основу овог промета обвезник ПДВ има право на одбитак претходног пореза у складу са Законом.”

Доказима да су добра отпремљена на територију АПКИМ сматрају се:

► јединствена исправа, издата у складу са важећим прописима, која садржи потврду да су добра иступила са територије Републике ван АПКИМ на

У пољу 1.4 обрасца ПОПДВ исказују се и подаци о промету добара и услуга у вези са АПКИМ (нпр. износ накнаде за услуге превоза добара која се отпремају са територије Републике ван АПКИМ на територију АПКИМ), за који је у складу са Законом о ПДВ-у прописано пореско ослобођење са правом на одбитак претходног пореза, осим о промету добара за који је прописано исказивање података у пољу 1.2 обрасца ПОПДВ.

Пример: Обвезник ПДВ-а извршио је услугу превоза добара повезану са отпремањем добара са територије Републике ван АПКИМ на територију АПКИМ пореском обвезнику са седиштем у Чачку. Накнада за услугу превоза износи 90.000 динара. Испуњени су услови за остваривање пореског ослобођења. Обвезник ПДВ-а – превозник исказује податак о износу накнаде за услугу превоза у пољу 1.4 обрасца ПОПДВ за порески период у којем је завршена услуга превоза.

1. ПРОМЕТ ДОБАРА И УСЛУГА ЗА КОЈИ ЈЕ ПРОПИСАНО ПОРЕСКО ОСЛОБОЂЕЊЕ СА ПРАВОМ НА ОДБИТАК ПРЕТХОДНОГ ПОРЕЗА		Накнада/ вредност
1.1	Промет добара која се отпремају у иностранство, укључујући и повећање односно смањење накнаде за тај промет	
1.2	Промет добара која се отпремају на територију Аутономне Покрајине Косово и Метохија, укључујући и повећање односно смањење накнаде за тај промет	
1.3	Промет добара која се уносе у слободну зону и промет добара и услуга у слободној зони, укључујући и повећање односно смањење накнаде за тај промет	
1.4	Промет добара и услуга, осим из т. 1.1–1.3, укључујући и повећање односно смањење накнаде за тај промет	90.000
1.5	Укупан промет (1.1 + 1.2 + 1.3 + 1.4)	90.000
1.6	Промет добара и услуга без накнаде	
1.7	Накнада или део накнаде наплаћен пре извршеног промета (аванс)	

У пољу 1.7 обрасца ПОПДВ исказује се податак о износу наплаћеног аванса за промет о којем се подаци исказују у пољима 1.1, 1.2, 1.3 и 1.4 обрасца ПОПДВ, уколико су испуњени услови за остваривање пореског ослобођења. Услови за остваривање пореског ослобођења за аванс који се односи на промет за који је прописано пореско ослобођење са правом на одбитак претходног пореза у складу са чланом 24. Закона прописани су Правилником о начину и поступку остваривања пореских осло-

бођења код ПДВ са правом на одбитак претходног пореза („Сл. гласник РС” бр. 120/12, 40/15, 82/15, 86/15, 11/16, 21/17, 44/18 – др. закон, 48/18, 62/18, 104/18, 16/19 и 80/19), уз напомену да се сходно примењују и на аванс за промет у вези са АПКИМ, осим за аванс који се односи на отпремање добара са територије Републике ван АПКИМ на територију АПКИМ, за који су услови за пореско ослобођење прописани Уредбом. С тим у вези, пореско ослобођење за аванс за промет добара која се отпремају са територије Републике ван АПКИМ на територију АПКИМ обвезник ПДВ-а може да оствари ако поседује уговор којим је предвиђено авансно плаћање пре извршеног отпремања добара на територију АПКИМ, као и рачун о авансном плаћању издат у складу са Законом о ПДВ-у, сагласно члану 3. став 4. Уредбе.

У делу 6. обрасца ПОПДВ исказују се подаци о увозу добара стављених у слободан промет у складу са царинским прописима, укључујући и податке о промету добара која се допремају са територије Аутономне Покрајине Косово и Метохија на територију Републике ван Аутономне Покрајине Косово и Метохија у складу са Уредбом.

ПС

Кратке теме из области ПДВ-а

1 Износ који обвезник ПДВ-а – агент наплаћује од продуцента у име и за рачун глумца

Одредбама члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС” бр. 84/04... и 153/20 – даље: Закон о ПДВ-у) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ-ом испорука добара и пружање услуга (даље: промет добара и услуга) које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику. Промет услуга у смислу Закона о ПДВ-у, а у складу са одредбом члана 5. став 1. Закона о ПДВ-у, представљају сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. Закона о ПДВ-у.

Пореска основица (даље: основица) приликом промета добара и услуга, у смислу Закона о ПДВ-у, јесте износ накнаде (у новцу, стварима или услугама) коју обвезник прима или треба да прими за испоручена добра или пружене услуге од примаоца добара или услуга или трећег лица, укључујући субвенције и друга примања (даље: субвенције), у коју није укључен ПДВ, ако Законом о ПДВ-у није друкчије прописано.

Основица не садржи износе које обвезник наплаћује у име и за рачун другог ако тај износ преноси лицу у чије име и за чији рачун је извршио наплату.

У Мишљењу Министарства финансија бр. 011-00-373/2020-04 од 17. новембра, у вези са питањем да ли део накнаде за промет услуге заступања представља и износ који обвезник ПДВ-а – агент наплаћује од продуцента у име и за рачун глумца, наведено је следеће: „Обвезник ПДВ – агент који је закључио уговор о заступању са глумцем дужан је да за промет услуга заступања обрачуна ПДВ по пореској стопи од 20% и да обрачунати ПДВ плати у складу са Законом. Основицу за обрачунавање ПДВ чини износ накнаде (без ПДВ) коју за услугу заступања остварује, односно треба да оствари обвезник ПДВ – агент. С тим у вези, када обвезник ПДВ – агент наплаћује од продуцента накнаду за услуге које је продуцент пружио глумцу, у основи-

цу за обрачунавање ПДВ за промет услуга заступања глумаца не урачунава се износ који обвезник ПДВ – агент наплаћује од продуцента у име и за рачун глумца, под условом да тако наплаћени износ преноси глумцу у чије име и за чији рачун је извршио наплату. Наиме, новчана средства која обвезник ПДВ – агент у име и за рачун глумца наплаћује од продуцента и преноси глумцу не представљају део накнаде за промет услуге заступања коју обвезник ПДВ – агент пружа глумцу.”

2 Увоз картице са лиценцом – ПДВ обрачунат од стране царинског органа

Увоз је сваки унос добара у царинско подручје Републике Србије.

У складу са одредбом члана 10. став 1. тачка 5) Закона о ПДВ-у, порески дужник је, у смислу тог закона, лице које увози добро. Основицу приликом увоза добара представља вредност увезеног добра утврђена по царинским прописима. У ту основицу урачунавају се и:

- 1) акциза, царина и друге увозне дажбине, као и остали јавни приходи, осим ПДВ-а;
- 2) сви споредни трошкови који су настали до првог одредишта у Републици Србији (првим одредиштем сматра се место које је назначено у отпремници или другом превозном документу, а ако није назначено, место првог претовара добара у Републици Србији).

За обрачун и наплату ПДВ-а при увозу добара надлежан је царински орган који спроводи царински поступак, ако Законом о ПДВ-у није друкчије одређено.

У Мишљењу Министарства финансија бр. 011-00-695/2020-04 од 17. новембра 2020. године, које се односи на порески третман увоза картице са лиценцом, објављено је следеће: „1. На увоз добра – у конкретном случају картице са лиценцом која садржи код и упутства за откључавање, активирање или приступ софтверу, ПДВ се обрачунава и плаћа, а основицу за обрачунавање ПДВ чини вредност увезеног добра утврђена у складу са царинским прописима, у коју се урачунавају акциза, царина, друге увозне дажбине и остали јавни приходи, осим ПДВ, као и сви споредни трошкови

вање, као и црпљење, одвоз и третирање фекалија из септичких јама.

У Мишљењу Министарства финансија бр. 011-00-740/2020-04 од 17. новембра 2020. године, у вези са питањем да ли се новчани износ на име накнаде за коришћење вода, односно накнаде за испуштenu воду, који обвезник ПДВ-а потражује од примаоца добара односно услуга урачунава у основицу, као и у вези са питањем које се односи на накнадно (после извршеног промета) потраживање наведеног новчаног износ од примаоца добара, односно услуга, објављено је следеће: „На промет воде за пиће (осим флаширане), који врши обвезник ПДВ, ПДВ се обрачунава и плаћа по посебној стопи ПДВ од 10%. Такође, на промет услуга пречишћавања и одвођења атмосферских и отпадних вода, којима се сматра сакупљање, одвођење, пречишћавање и испуштање отпадних, атмосферских и површинских вода са површина јавне намене, односно од прикључка корисника на уличну канализациону мрежу, третман отпадних вода у постројењу за пречишћавање, црпљење, одвоз и третирање фекалија из септичких јама, опорезује се по посебној стопи ПДВ од 10%.

Основицу за обрачунавање ПДВ чини износ накнаде (у новцу, стварима или услугама) коју обвезник ПДВ прима или треба да прими за испоручена добра или пружене услуге од примаоца добара или услуга или трећег лица, укључујући субвенције и друга примања (у даљем тексту: субвенције), у коју није укључен ПДВ, ако овим законом није друкчије прописано. У основицу за обрачунавање ПДВ урачунавају се јавни приходи (осим ПДВ) и сви споредни трошкови које обвезник ПДВ зарачунава примаоцу добара или услуга.

Према томе, у основицу за обрачунавање ПДВ по пореској стопи од 10% за промет воде за пиће (осим флаширане), односно промет услуга пречишћавања и одвођења атмосферских и отпадних вода **урачунава се и новчани износ на име накнаде за коришћење вода, односно накнаде за испуштenu воду, који обвезник ПДВ потражује од примаоца добара, односно услуга. С тим у вези, ако обвезник ПДВ накнадно (после извршеног промета) потражује наведени новчани износ од примаоца добара, односно услуга, реч је о измени основице у складу са чланом 21. Закона.**

ПС

Редакција

Када је предузетник у обавези да поднесе пореску пријаву ППДГ-1Р до 31. јануара 2021. године?

Почев од 1. јануара 2018. године начин подношења и садржина пореске пријаве за утврђивање пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање на приходе од самосталне делатности на које се порез плаћа паушалним опорезивањем, у складу са чл. 40–42. Закона о порезу на доходак грађана, уређују се сагласно одредбама новог Правилника о обрасцима пореских пријава за утврђивање пореза на доходак грађана који се плаћа по решењу („Сл. гласник РС” бр. 90/2017, 38/2018 и 20/2019 – даље: Правилник).

Пореска пријава за утврђивање пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање на паушални приход подноси се на **обрасцу ППДГ-1Р – „Пореска пријава за утврђивање пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање на па-**

ушални приход од самосталне делатности” (даље: пореска пријава ППДГ-1Р). Пореска пријава за паушални приход од самосталне делатности на обрасцу ППДГ-1Р, као и измењена пореска пријава, од **1. јануара 2018. године** подnose се **искључиво у електронском облику**, на начин утврђен одредбама Правилника.

1 Рок за подношење пореске пријаве је 31. јануар 2021. године

У складу са чланом 3. став 3. Уредбе о ближим условима, критеријумима и елементима за паушално опорезивање обвезника пореза на приходе од самосталне делатности („Сл. гласник РС” бр. 94/2019 и 96/2019 – даље: Уредба), предузетник па-

У образац ППДГ 1С, део 1: „Подаци о пријави”, између осталог, уноси се:

1.1а Основ за пријаву	ознака 17 (прелазак из опорезивања на стварни приход у паушално опорезивање)
1.16 Врста пореске обавезе	ознака 1 (коначна пореска обавеза за претходни период)
1.2 Порески период	ОД: 1. 1. или дан, месец и година почетка обављања делатности године за коју се утврђује коначна пореска обавеза на стварни приход ДО: 31. 12. године за коју се утврђује коначна пореска обавеза на стварни приход

Ознака 24 – Измена обима пословања, односно промета и других услова од утицаја на висину пореске обавезе при паушалном опорезивању

Предузетник који се определио за паушално опорезивање подноси пореску пријаву ППДГ-1Р за пословну годину у којој је регистрован, односно у којој је отпочео са обављањем делатности. За наредне године не подноси пријаву, осим у случају промене услова од којих зависи право на паушално опорезивање и висина утврђене пореске обавезе.

Према члану 93. став 2. ЗПДГ, предузетник који порез плаћа на паушални приход, а коме се у години која претходи години за коју се врши утврђивање пореза значајније измени обим пословања, односно промета и други услови од утицаја на остваривање права на паушално опорезивање и висину пореске обавезе, дужан је да поднесе пореску пријаву најкасније до **31. јануара године за коју се утврђује порез. Дакле, предузетник задржава статус паушално опорезованог обвезника, али је дошло до промене која утиче на висину паушалног прихода (промена шифре делатности која је у различитој групи за опорезивање по Уредби и сл.).**

У образац ППДГ-1Р, у део 1: „Подаци о пријави” уноси се, између осталог:

1.1а Основ за пријаву	ознака 24 (измена обима пословања, односно промета и других услова од утицаја на висину пореске обавезе при паушалном опорезивању)
1.16 Врста пореске обавезе	ознака 5 (измена аконтације пореске обавезе за текући порески период)
1.2. Порески период	ОД: 1. 1. године за коју се утврђује пореска обавеза ДО: 31. 12. године за коју се утврђује пореска обавеза
1.3 Датум доспелости за подношење пореске пријаве	31. 1. године за коју се утврђује пореска обавеза

ПС

U Aksi sam
pronašla sve.

Елементи за обрачун зарада запослених у 2021. години

1 Основни параметри за обрачун зарада

1.1 Неопорезиви износ за зараде у 2021. години

Према иновираном члану 15а Закона о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС” бр. 24/2001... и 153/2020 – даље: Закон о порезу), од 1. јануара 2021. године и током целе 2021. године основицу пореза на зараде чиниће зарада умањена за износ од 18.300 динара месечно за лице које ради са пуним радним временом (уместо досадашњих 16.300 динара). Наглашавамо да се тај неопорезиви износ примењује од 1. јануара, дакле на све исплате зарада од тог датума, без обзира на који месец се односе. У току 2021. године важиће и даље пореска стопа на зараде од 10%.

1.2 Обрачун доприноса за обавезно социјално осигурање на зараде/плате у 2021. години

Према одредбама члана 44. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање („Сл. гласник РС” бр. 84/2004... и 153/2020 – даље: Закон о доприносима), стопе по којима се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање од 1. 1. 2021. године на зараде и накнаде зараде:

- запослених,
- изабраних, именована и постављена лица која остварују разлику зараде, односно плате,
- лица која обављају привремене и повремене послове по уговору закљученом непосредно са послодавцем, односно преко задруге, осим лица до навршених 26 година живота ако су на школовању,
- лица која остварују накнаду зараде по закону који уређује финансијску подршку породици са децом и
- лица која остварују накнаду зараде по закону који уређује обавезно здравствено осигурање, износе:

Врста доприноса	На терет запосленог	На терет послодавца	Укупно
Укупно	19,90%	16,65%	36,55%
За пензијско и инвалидско осигурање	14,00%	11,50%	25,50%
За здравствено осигурање	5,15%	5,15%	10,30%
За осигурање од незапослености	0,75%	0%	0,75%

Стопе доприноса обрачунавају се два пута: једанпут на бруто зараду на терет запосленог, а други пут на бруто зараду на терет трошкова послодавца. Обрачун и уплату доприноса врши послодавац истовремено са исплатом зараде.

Према одредбама члана 13. Закона о доприносима, основица доприноса за запослене и за послодавце је зарада, односно плата и накнада зараде, односно плате у складу са законом који уређује радне односе, општим актом и уговором о раду, односно решењем надлежног органа. Та основица доприноса за запослене и за послодавце не умањује се за 18.300 динара. Изузетно, према ставу 5. истог члана, у основицу доприноса за запослене и за послодавце не урачунавају се примања која запослени оствари од послодавца, на која се не плаћа порез на зараде сагласно закону којим се уређује порез на доходак грађана.

1.3 Нова најнижа основица доприноса

По овлашћењу из члана 37. став 2. Закона о доприносима министар финансија утврдио је и објавио да најнижа месечна основица на коју се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање износи 28.402 динара („Сл. гласник РС” бр. 154/2020 – даље: најнижа основица). Та најнижа основица примењује се од првог дана наредног месеца по објављивању, дакле од 1. јануара 2021. године, а важиће до 31. децембра 2021. године.

1.3.1 Случајеви када се не примењује најнижа месечна основица доприноса

Према члану 36. став 1. Закона о доприносима, месечна основица доприноса не може бити нижа од најниже месечне основице доприноса. У случају да је конкретна исплата нижа од важеће најниже месечне основице, обрачун и плаћање доприноса врши се на ту најнижу месечну основицу.

Изузетно, према члану 36. став 3. Закона, најнижа месечна основица не примењује се за обрачун и плаћање доприноса приликом исплате примања из чл. 17–21, 28. и 35б наведеног закона, а то су следећи случајеви:

- 1) Основица доприноса за изабрана, именована и постављена лица која, поред зараде код послодавца

3.1 Када се и како исплаћује сразмерни износ минималне зараде

Пун месечни износ нето минималне зараде (на пример за 176 часова у месецу: $182,93 \text{ дин.} \times 176 \text{ ч.} = 32.195,68$ динара нето) припада запосленом за пуно радно време проведено на раду и остварени стандардни учинак (члан 111. став 1. Закона о раду).

За запослене који су у току месеца засновали или раскинули радни однос, који су започели или окончали дуже боловање, породилско одсуство или неплаћено одсуство и сл., па имају део часова у току месеца на раду, за те часове остварују зараду према вредности послова које обављају и резултатима рада које остварују. Уколико и поменутим запосленима по одлуци послодавца припада месечна минимална зарада, у случају остварених тражених резултата, припада им минимална зарада само за остварене часове рада, тзв. сразмерна минимална зарада.

На пример, запослени је засновао радни однос у току месеца и остварио 80 часова рада. Његова нето минимална зарада у том случају била би: $80 \text{ ч.} \times 183,93 \text{ дин./ч.} = 14.634,40$ динара. За остатак часова у том месецу не следује му ништа јер није био у радном односу. Такође, тај запослени за 80 часова рада има право на увећање за минули рад, накнаду за исхрану у току рада и евентуална друга увећања зараде, ако их је остварио.

Приликом утврђивања основице за плаћање доприноса за социјално осигурање у наведеном случају као параметар служи сразмерни износ важеће најниже месечне основице доприноса, до кога се долази тако што се законом прописани износ најниже месечне основице подели са могућим фондом часова рада за месец за који се врши обрачун, а затим помножи са оствареним часовима рада запосленог у месецу за који се врши обрачун.

У посебном случају, запослени са којим је уговорена основна зарада у висини минималне зараде за време одсуства са рада због прекида рада, односно смањења обима посла без кривице запосленог (из члана 116. Закона о раду) накнада зараде исплаћује се најмање у висини минималне зараде утврђене у складу са чланом 111. Закона (Мишљење Министарства рада и социјалне политике бр. 011-00-67/2012-02 од 23. 4. 2012. године).

Према томе, имајући у виду наведено, запослени има право на основну зараду по сату најмање у висини минималне цене рада утврђене у складу са Законом о раду. У конкретном случају то значи да основна зарада запосленог који је радио 120 сати у месецу не може да буде нижа од минималне зараде обрачунате за 120 сати рада, тј. од 22.071,60 динара ($183,93 \text{ дин.} \times 120 \text{ сати}$), увећаних за припадајуће доприносе и порез из зараде.

Мр Жељко Албанезе

Примања по уговорима ван радног односа – формуле и обрачуни

Поводом почетка нове календарске и пословне године у овом чланку приказаћемо примере обрачуна за примања запослених и других лица по уговорима ван радног односа, који су и најчешће присутни у пракси.

1 Приходи од ауторских права

На накнаду која се остварује од ауторских и сродних права и права индустријске својине плаћају се следеће фискалне обавезе:

1) порез на лична примања по стопи од 20%;

2) допринос за ПИО на терет извршиоца послова по стопи од 25,5% на основицу на коју се плаћа порез на доходак грађана (опорезив приход);

3) допринос за здравствено осигурање на терет извршиоца по стопи од 10,3% на основицу на коју се плаћа порез на доходак грађана, и то само ако те послове обавља лице које није осигурано по другом основу.

Ако су примања по основу ауторских и сродних права и права индустријске својине уговорена у нето износу, морају да се преведу у бруто износе ради обрачуна пореских обавеза, а за могуће

усавршавања, односно специјализације у складу са посебним прописом.

По питању пореског третмана уговора о стручном оспособљавању и усавршавању може се дефинисати следеће:

1) У случају када физичко лице не остварује накнаду за свој рад, обрачунава се и плаћа допринос за пензијско и инвалидско осигурање за случај инвалидности и телесног оштећења по основу повреде на раду и професионалне болести по стопи од 4%, као и допринос за здравствено осигурање за случај повреде на раду и професионалне болести по стопи од 2%, и то на најнижу месечну основицу доприноса. Порез на доходак грађана не обрачунава се и не плаћа с обзиром на то да физичко лице у предметном случају не остварује накнаду за свој рад.

2) У случају када физичко лице остварује накнаду за свој рад, обрачунава се и плаћа порез на доходак грађана на други приход по стопи од 20%, која се примењује на пореску основицу коју чини опорезиви приход, као бруто приход умањен за нормиране трошкове од 20%. Допринос за пензијско и инвалидско осигурање за случај инвалидности и телесног оштећења по основу повреде на раду и професионалне болести обрачунава се и плаћа по стопи од 4%, која се примењује на уговорену накнаду ако је виша од најниже месечне основице доприноса. Допринос за здравствено осигурање за случај повреде на раду и професионалне болести обрачунава се и плаћа по стопи од 10,3%, која се примењује на опорезиви приход од уговорене накнаде који представља и пореску основицу.

У наставку су наведена два примера обрачуна пореских обавеза по основу уговора о стручном оспособљавању и усавршавању.

Пример: Обрачун по основу уговора о стручном оспособљавању када није уговорена накнада

Ако није уговорена накнада, послодавац плаћа само доприносе за пензијско и инвалидско осигурање – 4% и здравствено осигурање – 2%, за случај повреде на раду и професионалног обољења, и то на најнижу основицу за плаћање доприноса, која тренутно износи 28.402 динара. Пример обрачуна је следећи:

Ред. бр.	ОПИС	Износ
1.	Најнижа месечна основица доприноса за 2021. год.	28.402,00
2.	Допринос за ПИО (ред. бр. 1 x 4%)	1.136,08
3.	Допринос за здравство (ред. бр. 1 x 2%)	568,04

Плаћање доприноса у датом случају, када лица на стручном оспособљавању и усавршавању не остварују уговорену накнаду за рад, пријављују се у обрасцу ППП-ПД под ОВП 620.

Пример: Обрачун по основу уговора о стручном оспособљавању када је уговорена накнада

Ако је уговорена накнада, послодавац плаћа порез по стопи од 20% на опорезиви приход, који се добије када се од бруто уговорене накнаде умање нормирани трошкови од 20%, допринос за ПИО по стопи од 4% и допринос за здравствено осигурање по стопи од 10,3% на уговорену накнаду, ако лице није осигурано по другом основу (што је у пракси и најчешћи случај). Пример обрачуна приликом којег се исплаћује месечна накнада за рад у висини од 17.000,00 динара и накнада за превоз од 1.940,00 динара, што укупно износи 18.940,00 динара, био би следећи:

Ред. бр.	Опис	Износ
1	2	4
1.	Укупно уговорене накнаде	18.940,00
2.	Коефицијент за прерачун на бруто	0,7576
3.	Укупно уговорена бруто накнада (ред. бр. 1 : ред. бр. 2)	25.000,00
4.	Нормирани трошкови (20% на ред. бр. 3)	5.000,00
5.	Опорезиви приход (ред. бр. 3 - ред. бр. 4)	20.000,00
6.	Порез (20% на ред. бр. 5)	4.000,00
7.	Допринос за здравствено осигурање (10,3% на ред. бр. 5)	2.060,00
8.	Уговорена нето накнада за исплату (ред. бр. 3 - ред. бр. 6 - ред. бр. 7)	18.940,00
9.	Најнижа месечна основица за доприносе за 2021. год.	28.402,00
10.	Допринос за ПИО на терет послодавца – 4% на најнижу основицу или на уговорену накнаду ако је виша од основице, у овом случају на најнижу основицу (4% на ред. бр. 9)	1.136,08

Приходи по основу уговорене накнаде коју остварује лице на стручном оспособљавању и усавршавању у обрасцу ППП-ПД пријављују се под ОВП 622 (ако не пролази валидацију, пријављује се на ОВП 999), шифра плаћања 254.

Пошто је овде приказан обрачун накнада за рад обављен у пуном месечном радном времену, уговорена примања за рад упоређују се са пуном најнижом основицом за доприносе. Међутим, ако лице на стручном оспособљавању или усавршавању обавља послове са непуним радним временом, обрачун је идентичан обрачуну који је приказан, с тим што се уговорена накнада упоређује са сразмерним износом најниже основице доприноса.

Утврђивање висине накнаде члановима надзорних одбора јавних предузећа у 2021. години

Увод

Закон о јавним предузећима („Сл. гласник РС” бр. 15/2016 и 88/2019 – даље: Закон) уређује правни положај предузећа која обављају делатност од општег интереса, које оснива Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе (даље: јавно предузеће). У смислу Закона, у делатности од општег интереса сврставају се делатности које су, као такве, одређене законом у области: рударства и енергетике, саобраћаја, електронских комуникација, издавања службеног гласила Републике Србије и издавања уџбеника, нуклеарних објеката, наоружања и војне опреме, коришћења, управљања, заштите, уређивања и унапређивања добара од општег интереса и добара у општој употреби (воде, путеви, шуме, пловне реке, језера, обале, бање, дивљач, заштићена подручја и др.) и управљања отпадом, као и комуналне делатности и друге делатности одређене законом као делатности од општег интереса.

Свако јавно предузеће у свакој од наведених делатности, сагласно члану 15. Закона, има своје органе, а то су: надзорни одбор и директор. Према томе, **надзорни одбор је орган јавног предузећа**, при чему:

- ако је оснивач јавног предузећа Република Србија, надзорни одбор има пет чланова, од којих је један председник, а
- ако је оснивач јавног предузећа аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе, надзорни одбор има три члана, од којих је један председник.

Надзорни одбор јавних предузећа представља важан орган јер доноси годишње, трогодишње, дугорочне и средњорочне планове пословне стратегије и развоја, усваја извештаје о степену реализације програма пословања, усваја финансијске извештаје и одлуке о расподели добити, односно покрићу губитка, закључује уговор о раду са директором и надзире његов рад, доноси статут и одлучује о статусним променама (сагласно члану 22. Закона). За тако обиман и одговоран рад у надзорном одбору

Закон у члану 23. предвиђа да председник и чланови надзорног одбора имају право на одговарајућу накнаду. Према ставу 2. истог члана, висину поменуте накнаде, односно критеријуме и мерила за њено утврђивање одређује Влада. На основу датог законског овлашћења **Влада је донела ОДЛУКУ о критеријумима и мерилима за утврђивање висине накнаде за рад у надзорним одборима јавних предузећа**, која је објављена у „Службеном гласнику РС” број 102/2016 од 20. 12. 2016. године (даље: Одлука). Том одлуком одређују се критеријуми и мерила за утврђивање висине накнаде за рад председника и чланова надзорног одбора јавног предузећа чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе.

1 Висина накнаде председника и чланова надзорног одбора јавних предузећа

Најпре треба нагласити да, сходно члану 17. Закона:

- 1)** надзорни одбор јавног предузећа чији је оснивач Република Србија има бар једног члана из реда запослених, с тим што један члан мора бити независан;
- 2)** надзорни одбор јавног предузећа чији је оснивач аутономна покрајина има бар једног члана из реда запослених;
- 3)** надзорни одбор јавног предузећа чији је оснивач јединица локалне самоуправе има бар једног члана из реда запослених.

Подсећамо на то да је поменути „**независни члан надзорног одбора**” лице које, поред стручних и здравствених услова, мора да испуњава и следеће услове: (1) да није било ангажовано приликом ревизије финансијских извештаја тог предузећа у последњих пет година, (2) да није члан политичке странке и (3) да није постављено, именовано или изабрано лице, као ни запослено или ангажовано по другом основу у јавном предузећу или друштву капитала чији је оснивач јавно предузеће. Према томе, у надзорном одбору налазе се како запослена лица тако и лица која нису запослена у конкретном јавном пре-

Ред. бр.	Позиција	За лице за које се плаћају порез и допринос за ПИО	За лице за које се плаћа само порез	За лице за које се плаћа порез, допринос за ПИО и за здравствено осигурање	Укупно
6.	Порез (20% × ред. бр. 5)	10.062,89	7.619,05	11.560,69	29.242,63
7.	Допринос за ПИО (25,5% × ред. бр. 5)	12.830,19	–	14.739,88	27.570,07
8.	Допринос за здравствено осигурање (10,30% × ред. бр. 5)	–	–	5.953,76	5.953,76
9.	Нето за исплату (ред. бр. 3 - ред. бр. 6 - ред. бр. 7 - ред. бр. 8)	40.000,00	40.000,00	40.000,00	120.000,00

Књижење:

Ред. бр.	Конто	Опис	Дуг.	Потр.
1.	526	Трошкови накнада члановима органа управљања и надзора	182.766,46	
	4641	Обавеза према члановима органа управљања и надзора		120.000,00
	4895	Обавеза за порез и доприносе на накнаде члановима органа управљања и надзора		29.242,63
	4891	Обавеза за порез и доприносе на накнаде члановима органа управљања и надзора		27.570,07
	4891	Обавеза за порез и доприносе на накнаде члановима органа управљања и надзора		5.953,76
- за обрачун примања чланова надзорног одбора				
2.	4641	Обавеза према члановима органа управљања и надзора	120.000,00	
	4895	Обавеза за порез и доприносе на накнаде члановима органа управљања и надзора	29.242,63	
	4895	Обавеза за порез и доприносе на накнаде члановима органа управљања и надзора	27.570,07	
	4895	Обавеза за порез и доприносе на накнаде члановима органа управљања и надзора	5.953,76	
	241	Пословни (текући) рачун		182.766,46
- за исплату накнаде				

- 601 – када је прималац прихода осигуран по другом основу, па се за њега плаћају порез и допринос за ПИО;
- 602 – када прималац прихода није осигуран по другом основу, па се за њега плаћају порез и доприноси за ПИО и здравствено;
- 603 – када је примаоцу прихода признато право на престанак плаћања доприноса јер су у току године доприноси плаћени на износ процењене највише годишње основице доприноса.

Порези и доприноси по основу исплата накнаде члановима надзорног одбора уплаћују се на рачун 840-4848-37, шифра плаћања 254, а број одобрења за плаћање додељен од стране Пореске управе.

ИНГ-ПРО

Јавно предузеће – исплатилац прихода, као порески платац, пре сваке исплате прихода мора да достави Пореској управи пореску пријаву за порез по одбитку на обрасцу ППП-ПД. Примања чланова надзорног одбора јавног предузећа у обрасцу ППП-ПД пријављују се под ОВП:

Потврда о плаћеном порезу по одбитку – ППП-ПО – до 31. јануара 2021.

Одредбама члана 41. став 11. Закона о пореском поступку и пореској администрацији (ЗПППА) прописано је да је порески обвезник, односно порески платаци дужан да лицу за које је платио порез по одбитку изда потврду која садржи податке о плаћеном порезу по одбитку најкасније до 31. јануара године која следи након године у којој је плаћен порез по одбитку.

Члановима 16–18. Правилника о пореској пријави за порез по одбитку („Сл. гласник РС” бр. 74/2013, 118/2013, 66/2014, 71/2014, 14/2016, 21/2017, 20/2018, 104/2018 и 96/2019 – даље: Правилник) прописана је обавеза издавања потврде о плаћеним порезима и доприносима по одбитку за 20__ . годину на обрасцу ППП-ПО, као и начин њеног попуњавања. У образац ППП-ПО уносе се подаци о исплаћеним приходима и плаћеном порезу по одбитку у периоду од 1. 1. до 31. 12. 2020. године, без обзира на то на који се период односи исплата. Другим речима, за унос података о исплаћеним приходима и плаћеном порезу по одбитку за календарску 2020. годину релевантан је тренутак исплате, а не период на који се ти приходи односе. Примера ради, уколико је исплата зараде за децембар 2019. извршена у јануару 2020. године, биће унета у образац ППП-ПО за 2020. годину. На супрот томе, уколико је исплата зараде за децембар 2020. извршена у јануару 2021. године, неће бити унета у образац ППП-ПО за 2020. годину.

Приходи за које је прописан неопорезиви износ уносе се у образац ППП-ПО, али само део прихода за које је плаћен порез по одбитку. **Под порезом по одбитку подразумевају се плаћени порез на доходак грађана и доприноси за обавезно социјално осигурање.** За приходе за које је прописана утврђен неопорезиви износ (на пример: превоз на посао, дневнице и сл.) подаци се уносе ако су исплаћени изнад тог неопорезивог износа, односно у образац ППП-ПО уноси се износ на који је плаћен порез по одбитку.

Сврха издавања потврде о плаћеним порезима и доприносима по одбитку јесте да омогући физичком лицу – примаоцу прихода да располаже тачним подацима о оствареном приходу и плаћеним

порезима и доприносима у одређеној години, што је посебно значајно за она физичка лица која остварују веће приходе и која су потенцијални обвезници годишњег пореза на доходак грађана, и/или имају право на повраћај више плаћених доприноса за пензијско и инвалидско осигурање јер су уплатили доприносе на основицу која је виша од највише законом прописане основице. Потврда која се даје физичком лицу омогућава му да види колико је у 2020. години платио пореза и доприноса из прихода које је остварио. Такође, лицу које оствари опорезив приход већи од износа на који ће се за 2020. годину плаћати годишњи порез на доходак грађана потврда ће служити приликом подношења годишње пореске пријаве за утврђивање годишњег пореза.

1 Подаци који се уносе у пореску пријаву ППП-ПО

Према члану 17. Правилника, образац ППП-ПО састоји се из три дела:

- Подаци о исплатиоцу прихода;
- Подаци о примаоцу прихода;
- Подаци о опорезивим приходима из којих је исплатилац обуставио и платио порезе и доприносе по одбитку.

1.1 Подаци о пореском плацу – исплатиоцу прихода (први део обрасца ППП-ПО)

У 1. део обрасца ППП-ПО уноси се:

- 1) под редним бројем 1.1. „Назив/Име и презиме исплатиоца” – назив правног лица, односно име и презиме исплатиоца прихода;
- 2) под редним бројем 1.2. „Седиште/Представништво исплатиоца” – седиште, односно представништво исплатиоца прихода;
- 3) под редним бројем 1.3. „ЛИБ/ЈМБГ исплатиоца” – порески идентификациони број, односно јединствени матични број грађана исплатиоца прихода;
- 4) под редним бројем 1.4. „Број” – број под којим је потврду навео исплатилац прихода;
- 5) под редним бројем 1.5. „Датум издавања” – датум издавања потврде од стране исплатиоца прихода.

- 1) дивиденди и удела у добити у правном лицу,
- 2) накнада од ауторског и сродних права и права индустријске својине (даље: ауторска накнада),
- 3) камата,
- 4) накнада од закупа и подзакупа непокретности и покретних ствари на територији Републике,
- 5) накнада од услуга истраживања тржишта, рачуноводствених и ревизорских услуга и других услуга из области правног и пословног саветовања, независно од места њиховог пружања или коришћења, односно места где ће бити пружене или коришћене.

С обзиром на то да је реч о порезима по одбитку, према члану 41. став 11. ЗПППА, исплатилац наведених прихода дужан је да до 31. јануара 2021. године достави потврду примаоцу прихода која садржи податке о плаћеном порезу по одбитку. Пошто у том случају образац потврде није прописан, по нашем мишљењу, потврда би требало да садржи податке о исплатиоцу и примаоцу прихода (назив

правног лица, седиште, ПИБ, матични број), као и износ опорезивог прихода и плаћеног пореза по одбитку. Поменута потврда доставља се најкасније до 31. јануара 2021. године за приходе исплаћене од 1. 1. 2020. до 31. 12. 2020. године.

Закључак

У члану 179. став 1. тачка 3а) ЗПППА прописана је прекршајна одговорност исплатиоца прихода који лицима – примаоцима прихода за које је платио порез по одбитку не изда потврду о томе најкасније до 31. јануара године која следи након године у којој је плаћен порез по одбитку. Новчана казна за правна лица прописана је у распону од 100.000 до 2.000.000 динара, а за одговорно лице у правном лицу у распону од 10.000 до 100.000 динара. За исти прекршај предузетник ће бити кажњен новчаном казном од 50.000 до 500.000 динара.

ПС

Мр Жељко Албанезе

Изменама Закона о буџетском систему до слободнијег запошљавања и радног ангажовања код корисника јавних средстава

Увод

Народна скупштина Републике Србије усвојила је Закон о изменама и допунама Закона о буџетском систему („Сл. гласник РС” бр. 149/2020 од 11. 12. 2020. године – даље: Измене Закона), којим су, између осталог, утврђена и нова, слободнија правила у погледу запошљавања и додатног радног ангажовања код корисника јавних средстава.

Наведеним изменама уводи се мало флексибилнији систем запошљавања, али не сасвим слободан јер ће одређена ограничења ипак остати. Изменама Закона такође се посебно регулише „ново запошљавање”, а посебно „додатно радно ангажовање ван радног односа.”

Нова политика запошљавања промовише се код корисника јавних средстава новим чланом 27к Закона о буџетском систему („Сл. гласник РС”

бр. 54/2009... и 149/2020 – даље: Закон), при чему **њена примена почиње 1. јануара 2021. године и трајаће до 31. децембра 2023. године.** Оцена предлагача Измена Закона је да ће се новим *решењем омогућити корисницима јавних средстава да имају одређену слободу у запошљавању, с тим што се претходно одговорно и дисциплиновано спровођење кадровске политике. Омогућиће се једнак третман за све кориснике јавних средстава у погледу доступности попуњавања радних места, а све у циљу несметаног функционисања и обављања законом утврђених надлежности тих корисника. То је нарочито значајно у појединим секторима попут здравства, културе, социјалне заштите. У сваком случају, од 1. јануара 2021. до 31. децембра 2023. године биће олакшано запошљавање на одређено и неодређено време код корисника јавних средстава, након што је шест година на снази била забрана запошљавања у том сектору.*

одређену слободу у запошљавању, с тим што се претпоставља одговорно и дисциплиновано спровођење кадровске политике. Такође, то решење треба да омогући једнак третман за све кориснике јавних средстава у погледу доступности попуњавања радних места, а све у циљу несметаног функционисања и обављања законом утврђених надлежности корисника, што је нарочито значајно у појединим секторима (здравство, култура, социјална заштита и др.). Релаксација мера запошљавања подразумева јачање одговорности руководиоца за попуњавање кључних радних места кроз приоритизацију унутар дозвољеног процента који могу да користе без сагласности тела Владе.

Дакле, напушта се постојећи принцип да сваки новозапослени мора да буде одобрен од стране Комисије за запошљавање Владе Републике Срби-

је. Уводи се мало флексибилнији систем, тако да је на корисницима јавних средстава, институцијама, установама и предузећима да запошљавају, уколико сматрају да треба да запошљавају, по њиховим и сходно њиховим потребама и, наравно, сходно новцу који имају. Међутим, постоји једно ограничење, а то је да не могу да запошљавају више од 70% од оног броја запослених који нису више у конкретној установи током претходне године. То је принцип који даје много већу флексибилност установама, институцијама и предузећима, тако да не зависе толико од одлуке Владе Републике Србије, мада истовремено на њих пребацује велику одговорност за запошљавање и контролу и висину платног фонда, као и по питању да ли су им одређени кадрови потребни или не.

ПС

Зашто баш PROPISI.NET?

- ▶ Зато што је прегледан и једноставан и не захтева никакву специјалну обуку за коришћење (*user friendly*).
- ▶ Зато што је могућ приступ неограниченом броју докумената у току претплате.
- ▶ Зато што има највећи број прописа, примера судске праксе, правних мишљења, модела и других докумената.
- ▶ Зато што има претраживач који даје прецизно сортиране и брзе резултате претраге.
- ▶ Зато што се документа – прописи и др. – могу претраживати путем одговарајућих скраћеница и синонима који се у правној пракси често користе.
- ▶ Зато што је једини на тржишту који аутоматски бележи најпрегледаније документе сваког претплатника и издваја их на почетној страни.
- ▶ Зато што има мејл-сервис који омогућава претплатницима да о новим прописима, примерима из судске праксе, правним мишљењима и стручним коментарима и другим документима из области које сами изаберу, буду информисани путем мејла истог дана кад су објављени у бази.
- ▶ Зато што ради са било ког рачунара на интернету, без икакве инсталације, а подржава рад и у интранет окружењу.
- ▶ Зато што је увек ажуран (не захтева ажурирање од стране претплатника).
- ▶ Зато што су текстови докумената и интерфејс доступни на ћирилицу или латиницу.
- ▶ Зато што једним кликом могу да се ископирају текстови у Word или PDF формату.
- ▶ Зато што има најсвеобухватнију и највећу базу судске праксе, са разгранатом структуром по одговарајућим правним гранама и правним институтима.
- ▶ Зато што се из текста прописа једним кликом приступа повезаним документима.

Календар пореских и других обавеза за јануар 2021. године

Закон о акцизама Правилник о начину и поступку обрачунавања и плаћања акцизе на електричну енергију за крајњу потрошњу Правилник о ближим условима, начину и поступку за остваривање права на рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте, биогорива и биотечности из члана 9. став 1. т. 3), 5) и 7) Закона о акцизама, који се користе за транспортне сврхе и за грејање Правилник о ближим условима, начину и поступку за остваривање права на рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте и биотечности из члана 9. став 1. т. 3), 4), 5), 6) и 7) Закона о акцизама, који се користе као енергетска горива у производњи електричне и топлотне енергије или у индустријске сврхе			
Опис	Период	Рок	Основ
Достављање податка о залихама одређених нискоалкохолних пића на последњи дан у месецу	1. 12 – 31. 12. 2020.	10. 1. 2021.	Произвођачи нискоалкохолних пића који на дан 31. децембра 2015. године имају произведена нискоалкохолна пића која садрже више од 1,2% вол алкохола, а највише до 5% вол алкохола, дужни су да надлежној организационој јединици Пореске управе достављају податак о стању залиха нискоалкохолних пића пописаних на последњи дан у месецу, до утрошка тих залиха
Достављање података о стању залиха кафе на последњи дан у месецу	1. 12 – 31. 12. 2020.	10. 1. 2021.	Лице које се на дан 31. децембра 2017. године бави прерадом, пржењем, паковањем, као и другим са њима повезаним радњама које се врше у сврху производње кафе, дужно је да надлежној организационој јединици Пореске управе доставља податак о стању залиха кафе на последњи дан у месецу, и то за сваки месец, до утрошка пописаних залиха
Подношење пореске пријаве ПП ОА за обрачунату акцизу и ПП ОАЕЛ	1. 12 – 31. 12. 2020.	15. 1. 2021.	Обвезник акцизе дужан је да пореску пријаву за обрачун акцизе поднесе у року од 15 дана по истеку месеца за тај месец, односно по истеку месеца у којем се врши читавање
Плаћање акцизе	16. 12 – 31. 12. 2020. 1. 1 – 15. 1. 2021.	15. 1. 2021. 31. 1. 2021.	Уплата акцизе обрачунате за периоде
Захтев за рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте, односно биотечности који се користе за грејање пословног односно стамбеног простора, на обрасцу РЕФ-Г	1. 12 – 31. 12. 2020.	најраније 20. 1. 2021.	Привредни субјект који загрева пословни простор, односно физичко лице које загрева стамбени простор подноси захтев Пореској управи за рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте, односно биотечности који се користе за грејање пословног односно стамбеног простора
Захтев за рефакцију плаћене акцизе на гасна уља и биотечности која се користе као енергетска горива у производњи електричне и топлотне енергије, на обрасцу РЕФ-ЕТЕ	1. 12 – 31. 12. 2020.	најраније 20. 1. 2021.	Рефакцију плаћене акцизе остварује лице које се, у складу са прописима којима се уређује област енергетике, бави производњом електричне и топлотне енергије
Попис затечених залиха акцизних производа у свим складиштима	2020. година	31. 1. 2021.	Обвезник акцизе дужан је да са стањем на 31. децембар календарске године изврши попис затечених залиха акцизних производа у свим складиштима, укључујући и акцизна складишта, посебно по свакој врсти акцизног производа, као и да пописне листе достави надлежној организационој јединици Пореске управе
Утврђивање сразмерног износа плаћене акцизе	2020. година	15. 1. 2021.	Обвезник акцизе доставља надлежној организационој јединици Пореске управе производни норматив неопходан за утврђивање сразмерног износа плаћене акцизе за претходну годину

Закон о порезу на премије неживотних осигурања				
Правилник о начину обрачунавања, садржини и начину вођења евиденције, облику и садржини пореске пријаве пореза на премије неживотних осигурања				
Опис	Период	Рок	Основ	Опис
Подношење обрасца ПП-ППНО за порез на премије неживотног осигурања	1. 12 – 31. 12. 2020.	10. 1. 2021.	5% од укупне премије осигурања утврђене уговором	Друштво за осигурање је порески обвезник пореза на премије неживотног осигурања. Образац ПП-ППНО подноси се без обзира на то да ли постоји обавеза плаћања за тај месец, а саставља се на основу закључених уговора о неживотном осигурању

Закон о порезу на добит правних лица			
Опис	Период	Рок	Основ
Месечна аконтација пореза на добит правних лица	1. 12 – 31. 12. 2020.	15. 1. 2021.	На основу пореске пријаве за претходну годину, односно претходни порески период, или на основу месечне аконтације из последњег месеца претходног пореског периода
Подношење пријаве на обрасцу ПДПО/С	у року од 3 дана од исплате		Резидентни обвезник који откупљује секундарне сировине и отпад од резидентног, односно нерезидентног правног лица, дужан је да приликом исплате накнаде тим лицима најкасније у року од три дана од дана исплате обрачуна, обустави и на прописани рачун уплати порез по одбитку, као и да поднесе пореску пријаву надлежном пореском органу. Пријава се подноси на обрасцу ПДПО/С

Закон о порезу на додату вредност			
Уредба о критеријумима на основу којих се утврђује шта се, у смислу Закона о порезу на додату вредност, сматра претежним прометом добара у иностранство			
Правилник о поступку остваривања права на повраћај ПДВ и о начину и поступку рефакције и рефундације ПДВ			
Опис	Период	Рок	Основ
Подношење и плаћање ПДВ-а за пореског дужника који није обвезник ПДВ-а, на обрасцима ПОПДВ и ПП ПДВ	1. 12 – 31. 12. 2020.	10. 1. 2021.	Пореску пријаву ПДВ дужни су да поднесу и порески дужници који нису обвезници ПДВ-а у року од десет дана по истеку пореског периода у којем је настала пореска обавеза
Подношење ПОПДВ и ПП ПДВ и уплата ПДВ-а од стране обвезника ПДВ-а и пореских дужника из члана 10. Закона, који имају месечни порески период, као и за обвезника из члана 36а Закона	1. 12 – 31. 12. 2020.	15. 1. 2021.	Порески период за који се обрачунава ПДВ, предаје пореска пријава и плаћа ПДВ јесте календарски месец за обвезника који је у претходних 12 месеци остварио укупан промет већи од 50.000.000 динара, као и за обвезника из члана 36а Закона
Подношење пореске пријаве ПП ПДВ надлежном пореском органу – у року од 15 дана по истеку пореског периода	1. 10 – 31. 12. 2020.	15. 1. 2021.	Обвезник за кога је порески период календарско тромесечје – у претходних 12 месеци остварио је промет мањи од 50.000.000 дин.
Захтев за рефакцију дипломатског и конзуларног представништва, односно међународне организације за рефакцију ПДВ-а у претходном тромесечју – образац РЕФ 5	октобар–децембар	30. 1. 2021.	

Чланом 80. став 5. Закона о ошћем ујравном йосћуйку („Сл. йласник РС”, бр. 18/2016; аушенићно йумачење – 95/2018) йройисано је да, ако йоследњи дан рока йада на дан када орян не ради, рок йсћиче кад йрошечке йрви наредни радни дан.

Актуелни статистички подаци на дан 25. 12. 2020. године

1 Просечна месечна зарада по запосленом

Просечна зарада	Објављена	Бруто	Нето
Децембар 2019. године	25. 2. 2020.	82.257,00	59.772,00
Јануар 2020. године	25. 3. 2020.	82.836,00	59.941,00
Фебруар 2020. године	27. 4. 2020.	80.288,00	58.132,00
Март 2020. године	26. 5. 2020.	82.320,00	59.681,00
Април 2020. године	25. 6. 2020.	81.486,00	58.932,00
Мај 2020. године	24. 7. 2020.	81.464,00	58.892,00
Јун 2020. године	25. 8. 2020.	82.572,00	59.740,00
Јул 2020. године	25. 9. 2020.	83.016,00	60.029,00
Август 2020. године	26. 10. 2020.	80.901,00	58.513,00
Септембар 2020. године	25. 11. 2020.	82.515,00	59.698,00
Октобар 2020. године	25. 12. 2020.	83.106,00	60.109,00

2 Доприноси за социјално осигурање

2.1 Стопе доприноса

Стопе по којима се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање од 1. јануара 2021. године:

Врста доприноса	На терет запосленог	На терет послодавца	Укупно
Укупно	19,90%	16,65%	36,55%
За пензијско и инвалидско осигурање	14,00%	11,50%	25,50%
За здравствено осигурање	5,15%	5,15%	10,30%
За осигурање од незапослености	0,75%	0%	0,75%

2.2 Најнижа месечна основица за обрачун доприноса

Најнижа месечна основица на коју се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање износи **28.402 динара**. Та основица примењује се од 1. јануара 2021. године, а важиће до 31. децембра 2021. године.

2.3 Највиша основица за обрачун доприноса

Месечна основица на коју се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање износи највише **405.750 динара**. Та основица примењује се од 1. јануара 2021. године, а важиће до 31. децембра 2021. године.

3 Минимална зарада

Месец у 2020. години	Број могућих часова рада у месецу	Минимална цена рада по часу – нето	Минимална нето зарада за месец
Јануар	184	172,54	31.747,36
Фебруар	160	172,54	27.606,40
Март	176	172,54	30.367,04
Април	176	172,54	30.367,04
Мај	168	172,54	28.986,72
Јун	176	172,54	30.367,04
Јул	184	172,54	31.747,36
Август	168	172,54	28.986,72
Септембар	176	172,54	30.367,04
Октобар	176	172,54	30.367,04
Новембар	168	172,54	28.986,72
Децембар	184	172,54	31.747,36

Месец у 2021. години	Број могућих часова рада у месецу	Минимална цена рада по часу – нето	Минимална нето зарада за месец
Јануар	168	183,93	30.900,24
Фебруар	160	183,93	29.428,80
Март	184	183,93	33.843,12
Април	176	183,93	32.371,68
Мај	168	183,93	30.900,24
Јун	176	183,93	32.371,68
Јул	176	183,93	32.371,68
Август	176	183,93	32.371,68
Септембар	176	183,93	32.371,68
Октобар	168	183,93	30.900,24
Новембар	176	183,93	32.371,68
Децембар	184	183,93	33.843,12

Минимална зарада увећава се за износ регреса за годишњи одмор и топлог obroка, као и за износ увећане зараде за минули рад за рад у дане празника (државних и верских), за рад ноћу и за преко-времени рад.

4 Износ учешћа у финансирању зарада особа са инвалидитетом

Износ учешћа у финансирању зарада особа са инвалидитетом по особи са инвалидитетом коју није запослио послодавац уплаћује приликом исплате зарада за текући месец, а **најкасније до 5. у наредном месецу**.

НЕОПОРЕЗИВИ ИЗНОСИ ПРИМАЊА – од 1. фебруара 2020. године до 31. јануара 2021. године			
ВРСТА ИСПЛАТЕ	ОСНОВ ЗА ИСПЛАТУ	ПОРЕСКИ ТРЕТМАН	Члан ЗПДГ
1	2	3	
ОТПРЕМНИНА при отказу уговора о раду вишку запослених због технолошких, економских или организационих промена (по чл. 158. и 159. Закона о раду)	Исплаћује се у висини утврђеној општим актом, а не може бити нижа од збира трећине зараде запосленог за сваку навршену годину рада у радном односу код послодавца код кога остварује право на отпремнину. Зарадом се сматра просечна месечна зарада запосленог исплаћена за последња три месеца која претходе месецу у којем се исплаћује отпремнина	Неопорезиво до најнижих износа исплате по годинама рада из претходне колоне. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 19)
ЗАЈАМ који послодавац исплаћује запосленима	Исплаћује се у висини и према условима утврђеним општим актом код послодавца	Не опорезује се ако се отплаћује у складу са планом отплате	
СТИМУЛАТИВНЕ ОТПРЕМНИНЕ при споразумном престанку радног односа (члан 177. Закона о раду)	Исплаћује се у складу са општим актом	Плаћају се све пореске обавезе као на зараду	
ПОКЛОНИ ДЕЦИ запослених до 15 година старости поводом Нове године и Божића	На основу члана 119. став 2. Закона о раду, у складу са општим актом послодавца	Неопорезиво до 9.970 дин. по једном детету, док исплата преко тог износа, као и исплата детету старијем од 15 година, има карактер зараде	Члан 18. став 1. тачка 8)
НАГРАДЕ и друга слична давања физичким лицима која нису запослена код исплатиоца, која произлазе из рада или друге врсте доприноса делатности исплатиоца	Исплаћује се у складу са одлуком послодавца	Неопорезиво до 13.248 динара годишње, остварено код једног послодавца. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 85. став 1. тачка 11)
СОЛИДАРНА ПОМОЋ за случај рођења детета	Неопорезиво до висине просечне зараде исплаћене у Републици према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике, по новорођеном детету	Просечна зарада за месец октобар 2020. године објављена је 25. 12. 2020. и износи 83.106 динара. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на зараде по стопи од 10%	Члан 18. став 1. тачка 12)
Накнада за ИСХРАНУ – хранарине спортистима аматерима	Спортистима аматерима исплаћују аматерски спортски клубови у складу са законом којим се уређује спорт	Неопорезиво до 9.970 динара месечно. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 13)
НОВЧАНА ПОМОЋ ФИЗИЧКИМ ЛИЦИМА која нису запослена код даваоца, која не представља еквивалент за неки њихов рад, односно противуслугу или противчинидбу за неку њихову активност у односу на даваоца		Неопорезиво до 13.248 динара годишње, остварено од једног исплатиоца. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 30)
НАКНАДА ТРОШКОВА БОРАВКА физичким лицима која учествују у програмима Европске уније и других међународних организација у области образовања, обука, спорта, рада са младима, науке, истраживања и иновација	Исплаћене у складу са наведеним програмима	Неопорезиво до 101.900 динара на месечном нивоу. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 31)
ПРЕМИЈЕ за додатно добровољно пензијско осигурање и пензијски допринос у добровољни пензијски фонд и премије за добровољно здравствено осигурање, које послодавац уплаћује за запослене		Плаћа се порез на зараде (10%) и социјални доприноси (и из накнаде и на накнаду) на износ преко 5.984,00 нето. На износ до 5.984,00 динара не плаћају се ни порез ни доприноси	Чланови 146 и 21а
ПРЕМИЈЕ за неживотно колективно осигурање од последица незгода, колективно осигурање за случај тежких болести и хируршких интервенција и колективно осигурање живота за случај смрти запосленог услед болести	Такве уплате немају карактер зараде по Закону о раду, па се не плаћају социјални доприноси	Укупан износ је неопорезив уколико послодавац плаћа за све запослене	Члан 146

С НАМА НЕМА ЛУТАЊА!

ИНГ-ПРО

ПРОПИСИ.НЕТ
ЕЛЕКТРОНСКО ПРАВНО ИЗДАЊЕ

Штампани часопис Lege Artis – Прописи у пракси: НЕЗАОБИЛАЗНИ ЧАСОПИС О ПРИМЕНИ ПРОПИСА

АКТУЕЛНА ТЕМА

РАЧУНОВОДСТВО

ПОРЕЗИ

БУЏЕТСКИ КОРИСНИЦИ

ЗАРАДЕ

ПОСЛОВНЕ ФИНАНСИЈЕ

СТАТИСТИКА